



Brüsszel, 2025. február 27.
(OR. en)

6601/25

ENER 40
FISC 41
ECOFIN 218
ENV 105

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. február 27.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2025) 79 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK Cselekvési terv a megfizethető energiáért Az energiaunióban rejlő valós érték kibontakoztatása a megfizethető, hatékony és tiszta energia minden európai számára történő biztosítása érdekében

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 79 final.

Melléklet: COM(2025) 79 final



Brüsszel, 2025.2.26.
COM(2025) 79 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

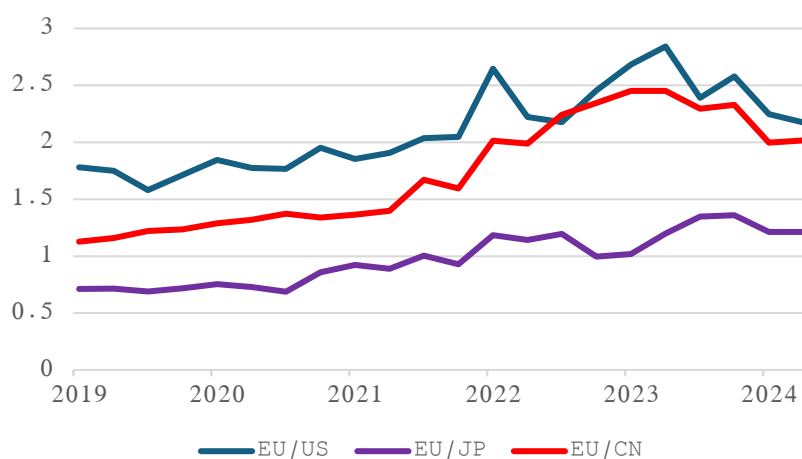
Cselekvési terv a megfizethető energiáért

**Az energiaunióban rejlő valós érték kibontakoztatása a megfizethető, hatékony és
tisztá energia minden európai számára történő biztosítása érdekében**

1. BEVEZETÉS

Energiapiacunk táplálja gazdaságunkat, támogatja társadalmunkat és összeköti közösségeinket. Együtt reziliens energiahálózatokat építettünk ki, függetlenítettük gazdasági növekedésünket az üvegházhatásúgáz-kibocsátástól, csökkentettük függőségeinket és vezető szerepet töltünk be a globális energetikai átállásban. Az EU a tiszta energiák gyors bevezetésének, az ellátás diverzifikálásának, a biztonsága szempontjából kritikus energia-összeköttetések rendelkezésre állásának és a tagállamok közötti szolidaritásnak köszönhetően vészelte át a közelmúltbeli energiaválságot.

Ugyanakkor **egyértelműen és sürgősen szükség van az energiaunió megerősítésére**. A magas energiaköltségek ártnak **polgárainknak**: az energiaszegénység több mint 46 millió európaít érint, és aránytalan hatást gyakorol a kiszolgáltatott csoportokra¹. Az **iparágak** esetében a kiskereskedelmi villamosenergia-árak csaknem megkétszereződtek: a közepes méretű ipari fogyasztók esetében az árak 2023-ban 97 %-kal meghaladták a 2014–2020-as átlagot². Az EU és fő versenytársai között egyre nagyobb az **energiaárak közötti különbség**³, ami azzal a kockázattal jár, hogy az új beruházások az Európán kívüli országokra összpontosítanak, és a meglévő iparágak áthelyeződnek, ami az EU gazdaságát és rezilienciáját hajtó és minőségi munkahelyeket létrehozó kritikus iparágak potenciális kiürüléséhez vezet⁴. A jelenlegi helyzet aláássa az EU **globális pozícióját** és nemzetközi **versenyképességét**⁵.



1. ábra: Az ipari villamos energia kiskereskedelmi árainak arányai a világpiacon (Az Európai Bizottság becslései alapján)
(Az 1-nél nagyobb arány azt jelenti, hogy az uniós árak magasabbak a vonatkozó nem uniós ország árainál.)

¹ Az Eurostat adatbázisa (*online adatkód: ilc_mdes01*).

² [Study on energy prices and costs – Evaluating impacts on households and industry \(Tanulmány az energiaárakról és -költségekről – A háztartásokra és az iparra gyakorolt hatások értékelése\) – 2024. évi kiadás](#); Trinomics, 2025.

³ Lásd az 1. ábrát. Az uniós ipari kiskereskedelmi villamosenergia-árak 2024 második negyedévében 2,2-szer magasabbak voltak, mint az Egyesült Államokban, kétszer magasabbak, mint Kínában, és 1,2-szer magasabbak, mint Japánban (ahol mindig is alacsonyabbak voltak).

⁴ A megújulóenergia-ágazatban foglalkoztatottak száma 2023-ban elérte az 1,8 milliót az EU-ban. [Renewable energy and jobs: Annual Review 2024 \(Megújuló energia és munkahelyek: 2024. évi éves jelentés\)](#); IRENA az ILO-val együttműködésben, 2024.

⁵ [The future of European competitiveness, part B \(Az európai versenyképesség jövője, B. rész\)](#), 2. ábra; Mario Draghi, 2024. szeptember. A kiskereskedelmi árak közötti különbségek növekedése az EU-ban, kevesebb mint 100 EUR/MWh-tól (PT, FI, SE) több mint 250 EUR/MWh-ig (CY, HU, NL).

A Bizottság ezért ambiciózus programot indít, hogy a növekedés és a beruházások ösztönzésével, valamint a dekarbonizációs erőfeszítések előmozdításával támogassa polgárainkat, vállalkozásainkat és iparunkat.

Az elkövetkező öt évben az **EU versenyképességi iránytűje**⁶ iránymutatásul szolgál majd az európai gazdasági dinamizmus újraélesztését célzó munkához. A **tisztaipar-megállapodás, az éghajlatot és a versenyképességet összekapcsoló növekedési és jóléti stratégiánk** e munka központi eleme. A tisztaipar-megállapodást támogató, a **megfizethető energiára vonatkozó cselekvési terv** arra fog összpontosítani, hogy Unió-szerte csökkenjenek a polgárok, a vállalkozások, az ipar és a közösségek energiaköltségei, figyelembe véve valamennyi ember, köztük a kiszolgáltatott csoportok szükségleteit.

Ez a cselekvési terv olyan intézkedéseket mutat be, amelyek **rövid távon csökkentik az energiaszámlákat**, miközben **felgyorsítják az olyanokra szükséges költségtakarékos strukturális reformok végrehajtását**, és **megerősítik energiarendszereinket a jövőbeli ársokkok enyhítése érdekében**. A tagállamok és az összes érdekelt fél teljes körű bevonásával ez a megfizethető energiára irányuló **nyolc intézkedés** csökkenteni fogja az energiaköltségeket, és hozzá fog járulni egy olyan valódi **energiaunió** kiépítéséhez, amely biztosítja a versenyképességet, a biztonságot, a dekarbonizációt és az igazságos átmenetet, a végfelhasználóknak pedig az olcsóbb energia előnyeit.

2. MI NÖVELI AZ ENERGIAKÖLTSÉGEKET AZ EU-BAN?

Az energiaszámlákat **több tényező együttese** határozza meg: a fogyasztás általános szintjéhez kapcsolódó energiaellátási költségek, a hálózati költségek, valamint a jövedéki illetékek és adók. Az energiaellátási költségek viszont a nagykereskedelmi ártól függenek, amelyeket olyan különböző tényezők vezérelnek, mint a kínálati és keresleti feltételek, az energiaszerkezet, az összeköttetések, a verseny, az időjárási és geopolitikai realitások, valamint az ellátók közötti kiskereskedelmi verseny. Ezek a tényezők magyarázzák az uniós energiarendszer **strukturális kihívásait**.

Először is, Európa **importált fosszilis tüzelőanyagoktól** való függése energiaár-ingadozást és magasabb ellátási költségeket okoz, miközben az EU-t kiszolgáltatottabbá teszi a külső nyomással és a globális piaci bizonytalansággal szemben. Míg a földgáz iránti kereslet 2022 augusztusa és 2024 májusa között 18 %-kal csökkent⁷, az EU továbbra is ki van téve a fosszilis tüzelőanyagok globális áringadozásainak, és a földgáz iránti igényének 90 %-át import fedezi⁸. A külső forrásoktól való túlzott függőség következményei nyilvánvalóvá váltak a közelmúltbeli energiaválság során. Az, hogy Oroszország fegyverként használja gázexportját, ellátási bizonytalanságokhoz és meredek áremelkedésekhez vezetett. 2022-ben az **EU fosszilis tüzelőanyagokból származó energiájának importszámlája elérte a 604 milliárd EUR-t**, a 2020-as 163 milliárd EUR-s történelmi mélypontot követően⁹. Mivel az EU villamosenergia-termelésének jelentős része (28,9 %) továbbra is általában fosszilis

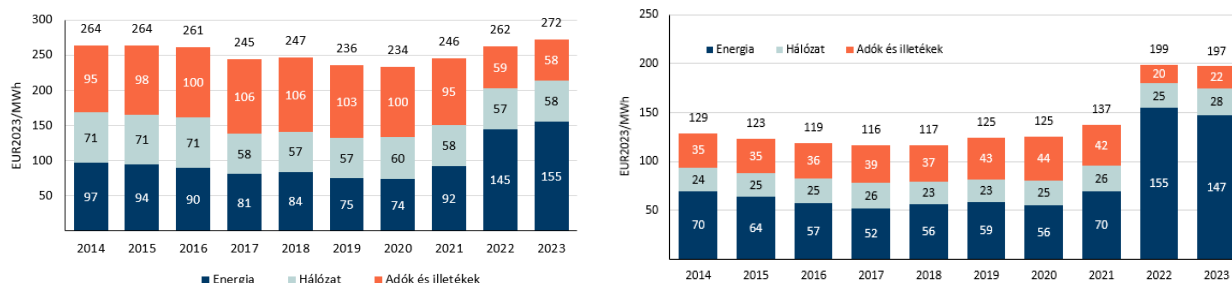
⁶ [Az EU versenyképességi iránytűje](#) (COM(2025) 30 final).

⁷ [Hatásvizsgálati jelentés Európa 2040-re vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzéséről](#) (SWD(2024) 63 final, 8. melléklet [3/5. rész], 1.2.3. szakasz).

⁸ [Az Eurostat földgázstatisztikái](#). Európa 2024-ben 273 milliárd m³-t importált, szemben a 2022. évi 334 milliárd m³-rel.

⁹ [Jelentés az európai energiaárakról és -költségekről](#) (COM(2024) 136 final); Európai Bizottság, 2024. március.

tüzelőanyagokon alapul¹⁰, és a közlekedés nagyrészt olajtermékekkel működik, a fosszilis tüzelőanyagok importköltségei **jelentős hatást gyakorolnak a fogyasztók energiaszámláira** (lásd: 2. ábra).



2. ábra: A háztartások (DD sáv, bal oldal) és az ipar (ID sáv, jobb oldal) uniós villamosenergia-számlái 2023-as reálárakon¹¹

Másodszor, **a hatékonyság hiánya és a villamosenergia-rendszer teljes integrációjának elmaradása** szintén hatással van az energiaszámlákra. Európa világviszonylatban a legintegráltabb hálózattal rendelkezik, de többet kell elérni **az összekapcsoltság, a hálózati infrastruktúra, az energiarendszer integrációja és a rendszer rugalmassága** terén az olcsóbb és tisztább energiaforrások integrációjának fokozása érdekében. A tiszta energiával és a hálózati projektekkel kapcsolatos **hosszadalmas engedélyezési eljárások** tovább akadályozzák az előrehaladást. A jelenlegi becslések szerint 2030-ra az EU határokon átnyúló villamosenergia-szükségleteinek mintegy felét nem fogjuk tudni kielégíteni¹², ami hátráltatja energiapiacunk teljes integrációját.

Végezetül a hálózati díjak, adók és illetékek által fedezett, **növekvő rendszerköltségek** tovább növelik a villamosenergia-árakat, és a számla jelentős részét teszik ki, amely tovább emelkedhet, mivel hálózatainkban az elkövetkező években jelentős beruházásokra lesz szükség.

3. VALÓDI ENERGIAUNIÓ KIÉPÍTÉSE A MEGFIZETHETŐBB ENERGIA BIZTOSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

Az EU energiapolitikája válaszút előtt

Az energia az Uniónk egyik építőköve és hajtóereje. Annak ellenére azonban, hogy szilárdan összekapcsolt energiapiacot építettünk ki, még nem rendelkezünk **valódi energiaunióval**. Az Európai Unió számára kritikus forduloponthoz értünk. Az **előttünk álló kihívások egyértelműek és sürgetőek**. Energiaköltségeink továbbra is viszonylag magasak, ami **Európát az ipar leépülése valós kockázatának teszi ki**, és kritikus fenyegetést jelent gazdaságunkra nézve.

¹⁰ [European electricity review 2025 \(A villamos energia 2025-ös európai felülvizsgálata\)](#); EMBER, 2025. január.

¹¹ Eurostat, [nrg_pc_204_c](#) és [nrg_pc_205_c](#); 2025. február 17.

¹² [Electricity Infrastructure Monitoring Report 2024 \(2024. évi jelentés a villamosenergia-infrastruktúra nyomon követéséről\)](#); ACER, 2024. december.

A tétlenség költsége magasabb, mint a fellépése. Ha félúton megállunk a dekarbonizáció felé vezető úton, az terhet ró gazdaságainkra és ipari kapacitásunkra. 2023-ban például csak Németországban a megújuló energiát érintő korlátozások több mint 3 milliárd EUR-ba kerültek, és ennek az olcsó energiának a termeléséből származó előnyök elvesztek a fogyasztók és a vállalkozások számára. Emellett a villamosenergia-rendszer összetettségének növekedésével a költségek is megemelkednek: a hálózati torlódások kezelésének költségei – főként a teherelosztásból eredően – 2022-ben 5,2 milliárd EUR-s csúcsot értek el¹³, és 2030-ra 26 milliárd EUR-ra emelkedhetnek¹⁴. E költségek leghatékonyabb kezelése a megosztott és stratégiai európai beruházásokon keresztül történik, a technológiasemlegesség biztosítása mellett.

Az átállás befejezésének elmaradásával járó költségeket súlyosbítja **annak a költsége, hogy nem aknázzuk ki teljes mértékben az egységes piac előnyeit** és az abban rejlő árcsökkenési potenciált. Délkelet-Európában például a tavalyi nyár esti óráiban az árak emelkedése meghaladta a 250 EUR/MWh-t, többek között a határkeresztező kapacitás hiánya és az elégtelen rugalmasság miatt, amelyet egy összekapcsoltabb energiarendszer enyhíthetett volna.

A tisztaipar-megállapodás megerősítése egy szilárd energiaunió révén

Ha a kihívások egyértelműek, akkor energiaunióink szerepe is az ezek kezelésében. Az energiaválság rávilágított arra, hogy **tovább kell erősítenünk infrastruktúránkat és el kell mélyítenünk az uniós energiapiaci integrációt.**

Már jelentős lépéseket tettünk. A REPowerEU tervvel reziliensebbé tettük energiarendszerünket azáltal, hogy fokoztuk az energiahatékonyságot, bevezettük a tiszta energiatermelést és diverzifikáltuk az ellátást. Nyilvánvaló volt az előrelépés. Az újonnan telepített szél- és napenergia-kapacitások 2024-ben 78 GW-os rekordszintet értek el, az értékesített hőszivattyúk száma pedig 2022-ben és 2023-ban egyaránt 3 millió egység volt. 2024-ben a megújuló energiaforrások a villamos energia 48 %-át kitevő új rekordot termeltek az EU-ban, amely arány 2023-ban 45 %, 2022-ben pedig 41 % volt. **Erőfeszítéseink eredményesek voltak:** 2023 tavasza óta a gázárak jelentősen csökkentek. Az elkövetkező hetekben a Bizottság további lendületet fog adni a REPowerEU teljes körű végrehajtásának is az orosz energiainport teljes körű megszüntetése érdekében. Ahhoz azonban, hogy tartós, hosszú távú megoldások szülessenek, nem szabad visszafordulnunk, hanem tovább kell haladnunk. Végre egy valódi energiauniót kell megvalósítanunk **három fő támogató eszköz** révén.

Először is **teljes mértékben integrált energiapiacra** van szükségünk, amelyet **összekapcsolt és digitalizált hálózat**, valamint **koherens szabályozási és irányítási rendszer** támogat. A belső energiapiac és az európai villamosenergia-piacok integrációja már évente mintegy 34 milliárd EUR-val szolgálja a fogyasztók javát¹⁵. A **további integráció 2030-ig akár évi**

¹³A hálózati díjak 2050-ig jelentősen, 60 %-kal emelkedhetnek 2022-höz képest; [Transmission capacities for cross-zonal trade of electricity and congestion management \(A villamos energia övezetközi kereskedelmére és a szűk keresztmetszetek kezelésére szolgáló átviteli kapacitások\)](#); ACER, 2024. július.

¹⁴[Redispatch and Congestion Management \(A teher-újraelosztás és a szűk keresztmetszetek kezelése\)](#); Közös Kutatóközpont, 2024. május.

¹⁵[ACER's final assessment of the EU wholesale electricity market design \(Az ACER végső értékelése az uniós nagykereskedelmi villamosenergia-piac szerkezetéről\)](#); ACER, 2022. április.

40–43 milliárd EUR-ra is növelheti ezeket az előnyöket¹⁶. A hálózat jelentős korszerűsítésére lesz szükségünk, és ezt a lehető legköltséghatékonyabb módon kell megvalósítani: a hálózatjavító technológiák szélesebb körű használata és a rendszer rugalmas használata akár 35 %-os megtakarítást is jelenthet a hagyományos hálózatbővítési költségek terén. Az Európa-szerte folytatott regionális együttműködés, amelyet jobb összekapcsolhatóság és szorosabb koordináció támaszt alá¹⁷, akár 20 %-kal is csökkentheti a rugalmassági beruházások szükségességét¹⁸.

Másodszor, **dekarbonizált energiarendszerre** van szükségünk, amelyet **a tiszta energia és a villamosítás** jelentős mértékű növelése vezérel, és amelynek középpontjában az **energihatékonyság** áll. A világ minden eddiginél gyorsabban halad a tiszta energia felé. A tiszta energiára fordított globális kiadások tavaly 1,9 billió EUR-t tettek ki. A fosszilis tüzelőanyagokba befektetett minden egyes euró után két eurót fektetünk a megújuló energiába. Megvalósítjuk a dekarbonizációt, mivel az nemcsak tiszta energiát, hanem minőségi munkahelyeket, növekedést és energiabiztonságot is biztosít. Emellett a fosszilis tüzelőanyagok részarányának csökkentése az európai energiarendszerben tovább védené a fogyasztókat a piaci volatilitástól.

Harmadszor, mivel a földgáz továbbra is része Európa energiafogyasztásának, **átláthatóbb és versenyképesebb, jól működő gázpiacra** van szükségünk, miközben folytatjuk a diverzifikációra és a kereslet csökkentésére irányuló erőfeszítéseket. Az EU továbbra is ki van téve a nemzetközi gázárak ingadozásának. Gondoskodnunk kell arról, hogy a gázkereskedelem tisztességes feltételek mellett történjen, és ki kell használnunk kollektív erőnket. Például a kereslet-összevonási mechanizmus 2023 óta 42 milliárd köbmétert érintett, ami az említett időszak uniós gázfogyasztásának 13 %-a.

Összefoglalva, **csak a tiszta energiába és az infrastruktúrába történő beruházások felgyorsításával**, a villamosítás gyors felgyorsításával, az energiahatékonyság növelésével, valamint a gázpiacok átláthatóságának és méltányosságának biztosításával **tehetjük megfizethetővé az energiát**. Ezért **van szüksége Európának erre a cselekvési tervre**: hogy gyors és határozott válaszlépést adjon, amely rövid távon csökkenti az energiaköltségeket, hogy időtállóvá tegye az energiarendszert, és hogy beruházásokat vonzzon és biztosítsa azok megvalósítását. E tekintetben szabályozási keretünk észszerűsítése és az adminisztratív terhek csökkentése segítheti a vállalkozásokat azáltal, hogy biztosítja a tiszta technológiák bevezetését előmozdító láthatóságot és egyszerűséget. Az európai vezetők legmagasabb politikai szintű összehangolt fellépése és szerepvállalása elengedhetetlen ezen átalakító erejű cselekvési terv megvalósításához.

Az energetikai átállás nélkül az EU fossziliztüzelőanyag-importszámlája 2025-ben 45 milliárd EUR-val magasabb lenne, mint 2019-ben, ami a becslések szerint az EU GDP-jének 0,25 %-át teszi ki.

¹⁶ [Integrating the EU energy market to foster growth and resilience \(Az uniós energiapiac integrálása a növekedés és a reziliencia előmozdítása érdekében\)](#); IMF, 2025. január. [Realising the benefits of European market integration \(Az európai piaci integráció előnyeinek kiaknázása\)](#); Baker et al., 2018; Benefits of an integrated European energy market (Az integrált európai energiapiac előnyei); Booz et al., 2013.

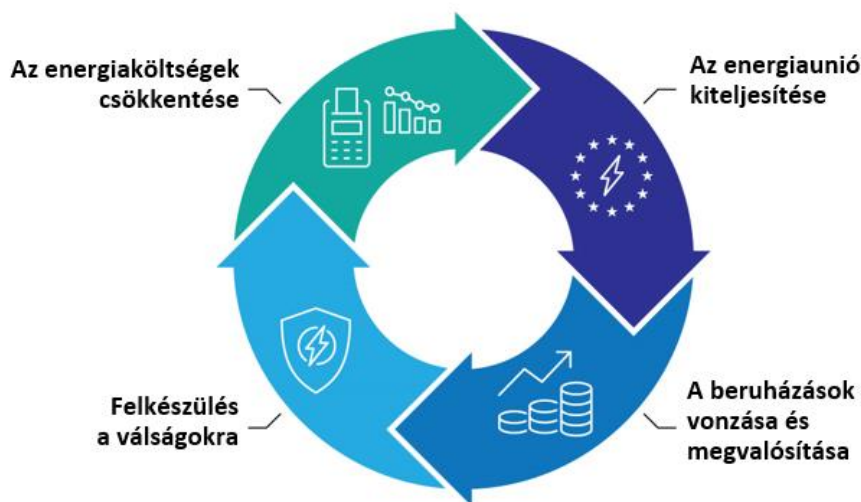
¹⁷ [Redispatch and Congestion Management \(A teher-úraelosztás és a szűk keresztmetszetek kezelése\)](#); Közös Kutatóközpont, 2024. május.

¹⁸ [Power system flexibility in the Penta region \(A villamosenergia-rendszer rugalmassága a Penta régióban\)](#); Trinomics és Artelys, 2023. március.

E cselekvési terv végrehajtása lehetővé teszi az **EU számára, hogy hamarabb elérje a tiszta átállás előnyeit. Azt fogja eredményezni, hogy az EU fosszilis tüzelőanyagok behozatalával kapcsolatos kiadásai évről évre csökkennek, és 2030-ra évente 130 milliárd EUR megtakarítást érnek el, ami a becslések szerint 2030-ra a GDP 0,65 %-át teszi ki**¹⁹. A fosszilis tüzelőanyagok felhasználásának csökkentéséből eredő ilyen megtakarítás nagyjából **három irányvonal mentén** bontható le: i. a **villamosítás** és az **energiahatékonyság** növelése, ami cserében csökkenti a fosszilis tüzelőanyagok iránti teljes keresletet (25 %), és ii. a villamosenergia-termelésben a **fosszilis tüzelőanyagok tartós keresletének tiszta energiával való felváltása** (50 %), amit iii. **elégendő hálózati kapacitás, intelligens hálózati infrastruktúra és az energiarendszer rugalmassága** (25 %) támogat. A fosszilis tüzelőanyagok uniós importszámlájának **megtakarításai 2040-ig évente akár 260 milliárd EUR-ra emelkednek**²⁰.

4. CSELEKVÉSI TERV A MEGFIZETHETŐ ENERGIÁÉRT MINDEN EURÓPAI POLGÁR SZÁMÁRA

Ez a cselekvési terv az Európai Bizottság, az Európai Parlament, a tagállamok és az ipar **azonnali összehangolt fellépését** javasolja a következők érdekében: i. mindenki számára alacsonyabb energiaköltségek, ii. az energiaunió kiteljesítése, iii. beruházások vonzása, és iv. felkészülés az esetleges energiaválságokra. A legtöbb intézkedés **2025 folyamán valósul meg**, azokra az intézkedésekre összpontosítva, amelyek **azonnali segítséget nyújtanak az energiefogyasztók számára.**



3. ábra: A megfizethető energiára vonatkozó cselekvési terv négy pillére

¹⁹ 2025. évi megtakarítás a 2019. évi behozatali volumenhez képest, a fosszilis tüzelőanyagok 2024. évi azonnali áaira vonatkozó feltételezéseken alapuló becslésekkel. A 2022. évi (magasabb) árakat feltételezve az éves megtakarítás a 2025. évi 140 milliárd EUR-ról (a GDP mintegy 0,75 %-a) 2030-ra 340 milliárd EUR-ra (az előre jelzett GDP 1,75 %-a), 2040-re pedig akár 600 milliárd EUR-ra (az előre jelzett GDP 2,7 %-a) nőne.

²⁰ A becsült uniós GDP 1,2 %-a. A 2040. évi megtakarítás kiszámítása a 2040-re 90 %-os ÜHG-kibocsátásra irányuló célkitűzés feltételezésével történik.

I. pillér: Az energiaköltségek csökkentése

A számla csökkentéséhez **három költségelemet** kell kezelni: **hálózati és rendszerköltségek, adózási és ellátási költségek**. Emellett, mivel a földgáz a villamosenergia-mix jelentős részét teszi ki, a jól működő, piaci alapú árakat biztosító gázpiacok biztosítása a gáz- és a villamosenergia-számlák csökkentését egyaránt elősegíti. Ezenkívül az energiahatékonyság és -megtakarítás csökkenteni fogja a fogyasztók által megvásárolandó villamos energia mennyiségét.

1. intézkedés: A villamosenergia-számlák megfizethetőbbé tétele

A tagállamok már ma is csökkenthetik a villamosenergia-számláikat. Ehhez azonnali fellépésre és nagyobb ambícióra van szükség, különösen a hálózati díjak és az adózás területén.

a) Hálózati díjak

A hálózati díjak finanszírozzák a hálózatok fizikai korszerűsítését és a rendszer üzemeltetését. A villamosenergia-hálózat korszerűsítésére és bővítésére irányuló beruházásokhoz jelentős tőkére van szükség. Ez elengedhetetlen a megújuló energiaforrások elterjedéséhez, a villamosításhoz, valamint az új ipari és üzleti kereslet kiszolgálásához. Ugyanakkor **a villamosenergia-rendszer üzemeltetésének költségei növekednek**²¹. A rendszerhatékonyságot és az alacsonyabb költségű tiszta villamos energia használatát ösztönző hálózati díjak gyorsan csökkenthetik a teljes rendszer üzemeltetésének költségeit az intézkedés elmaradásához képest, például a teher-újraelosztási igények és költségek csökkentésével, a csúcsigények és ezáltal a hálózati beruházási igények csökkentésével, és végső soron az energiaszámla hálózati díjakkal kapcsolatos összetevőjének csökkentésével.

Ezen túlmenően, tekintettel a szükséges beruházások nagyságrendjére, e beruházások időbeli eloszlása segíthet annak biztosításában, hogy a fogyasztók költségei továbbra is visszafogottak maradjanak. Ez különösen akkor fontos, ha a beruházások a villamosítás miatt bizonytalan jövőbeli villamosenergia-keresletnövekedés miatt szükségesek, és az ilyen beruházásoknak az aktuális felhasználókra való terhelése méltánytalanul megterhelheti a korai alkalmazókat, lelassítva a villamosítást²².

²¹ 2020 és 2022 között a teher-újraelosztás költségei csaknem megkétszereződtek, és 4,2 milliárd EUR-ra nőttek, az ellenkereskedelem megduplázódott, és 0,8 milliárd EUR-ra nőtt, az egyéb költségek pedig 0,2 milliárd EUR-ra csökkentek. A szűk keresztmetszetek kezelésével járó költségeket a rendszerüzemeltetés hatékonysága és a villamosenergia-ellátás költségei vezéreltik, amelyek 2022-ben az energiaválság miatt különösen magasak voltak. Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system (A villamosenergia-infrastruktúra fejlesztése a versenyképes és fenntartható energiarendszer támogatása érdekében); ACER, 2024. december.

²² A természetes vagy jogi monopóliumokra alkalmazott ilyen intézkedések valószínűleg nem minősülnek állami támogatásnak, és igazodhatnak a költségeket tükröző hálózati díjszabási elvekhez. Lásd az állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény 188. és 211. pontját, valamint az éghajlatvédelmi, a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 373–375. pontját. A német hidrogén-alaphálózat esetében a Bizottság az ilyen intézkedést összeegyeztethetőnek ítélte (az SA.113565. sz. ügyben hozott C(2024) 4366 final bizottsági határozat).

Tárgy	Hatékonyabb hálózati díjak az energiarendszer költségeinek csökkentése érdekében
Hogyan?	<p>A Bizottság a következő intézkedések meghozatalát tervezi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a hálózati díjakra vonatkozó díjszámítási módszerek kidolgozása a rugalmasság és a villamosításba történő beruházások ösztönzése érdekében, fenntartva ugyanakkor a hálózatba való beruházásra irányuló ösztönzést és biztosítva az egyenlő versenyfeltételeket. Ez lehetővé teszi a hálózatok felhasználói számára, hogy energiafelhasználásukat kiigazítsák és olyan időszakokra és helyekre helyezték át, ahol a legolcsóbb energiaforrások állnak rendelkezésre, és amikor az a rendszer egésze számára a legköltséghatékonyabb. - szükség esetén jogalkotási javaslat előterjesztése ennek jogilag kötelező erejűvé tétele érdekében; - iránymutatás előterjesztése annak kifejtésére, hogy adott esetben a tagállamok hogyan használhatják fel állami költségvetésüket a hálózati díjak csökkentésére a dekarbonizáció és a piaci integráció felgyorsítását célzó intézkedésekből – különösen a rendszerösszekötőkből, a főbb hálózati fejlesztésekből vagy az offshore hálózati csatlakozási infrastruktúrákból – eredő többletköltségek fedezésére, az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal és a versenyjoggal összhangban. Például az állami költségvetés gyorsabb leértékelődést tehet lehetővé a hálózati befektetők számára, elkerülve ugyanakkor a fogyasztói áremelkedéseket; - a rendszerüzemeltetők, a szabályozó hatóságok és a tagállamok további támogatása érdekében iránymutatás előterjesztése a villamosenergia-hálózatokra irányuló előzetes beruházásokról, valamint a megfizethetőség biztosítása a fogyasztók számára.
Időpont	2025 második negyedéve
Hatás	A rugalmasság csökkenteni fogja a csúcskeresletet, valamint az energiarendszer költségeit és a teljes új hálózati beruházási igényt . A hálózatkezelési költségek ellenőrizetlen növekedésének elkerülésével, amely 2030-ig elérheti a 26 milliárd EUR-t, csökkenteni fogja a fogyasztók által a villamosenergia-számla részeként fizetendő hálózati díjakat.

b) Adók és illetékek

A villamosenergia-számlákra kivetett magas adók és a jelenlegi adózási struktúra nem hátráltatja a fosszilis tüzelőanyagok használatát a villamos energia használatával szemben, ami lassítja a villamosítást és az olcsó, otthon előállított villamos energia iránti keresletet. A villamos energiára két fő adót vetnek ki: HÉA és energiaadóztatás – kiegészítve más nemzeti adókkal. Az energiaadó-irányelv²³ előírja a villamos energia minimális adóztatását (jövedéki adók), és lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy ahol ez jogilag lehetséges, nullára csökkentsék az adómértéket az energiaigényes iparágak és a háztartások, valamint a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia esetében valamennyi iparág számára.

Az adócsökkentés **nagyon hatékonyan bizonyult az energiaszámlák visszafogásában** az energiaválság idején, amikor a tagállamok csökkentették a HÉA-t és az energiaadókat, valamint

²³ [A Tanács 2003/96/EK irányelve az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről.](#)

jövedelemtranszfereket biztosítottak a kiszolgáltató csoportoknak²⁴. Franciaországban például a villamosenergia-fogyasztási adót 22,5 EUR/MWh-ról 0,6 EUR/MWh-ra csökkentették²⁵. Az ilyen támogatásnak különösen a célkitűzés hatékony elérésére kell irányulnia, a költségvetési költségek minimalizálása mellett²⁶.

Tárgy	A villamos energia alacsonyabb mértékű adóztatása és a nem energiaköltség-összetevők eltávolítása a számlákból
Hogyan?	<p>A Tanácsnak be kell fejeznie az energiaadó-irányelv 2021-ben javasolt felülvizsgálatát, amelynek célja: i. az energiatermékek adóztatásának összehangolása az EU energia- és éghajlat-politikájával, ii. a tiszta technológiák előmozdítása, valamint iii. a fosszilis tüzelőanyagok használatát jelenleg ösztönző elavult mentességek és kedvezményes adómértékek megszüntetése. A Bizottság készen áll arra, hogy továbbra is támogassa az elfogadást.</p> <p>A Bizottság emlékeztet arra, hogy a tagállamok i. csökkenthetik a villamosenergia-számlában szereplő nemzeti adókat és illetékeket az energiaadó-irányelvben a vállalkozások számára előírt 0,5 EUR/MWh minimális jövedékiadó-mérték elérése érdekében²⁷, ii. alkalmazhatják a héairányelv és az azt módosító tanácsi irányelv által megengedett, legalább 5 %-os kedvezményes héamértéket²⁸, iii. megszüntethetik a nem energiával kapcsolatos illetékeket²⁹, és iv. átcsoportosíthatják az energiapolitikát finanszírozó illetékeket az általános költségvetésbe³⁰.</p> <p>Az energiaadó-irányelvvel összhangban, amely lehetővé teszi a háztartások és az energiaigényes iparágak által fogyasztott energiára kivetett adók nullára csökkentését, a Bizottság ajánlást fog kiadni a tagállamoknak arra vonatkozóan, hogy miként alkalmazzák ezeket a rugalmassági mechanizmusokat, és hogyan biztosítsák valamennyi ágazatban, hogy a villamos energia adóztatása alacsonyabb legyen, mint más energiaforrásoké, hosszú távú dekarbonizációs céljaink megvalósítása mellett.</p>
Időpont	A felülvizsgált energiaadó-irányelv elfogadásától kezdődően. További bizottsági

²⁴ [Az energiaunió helyzetéről szóló jelentés, „Uniós iránymutatás az energiaszegénységről” és bizottsági szolgálati munkadokumentum, amely az energiaszegénységről szóló 2023. évi ajánlást kíséri](#); Európai Bizottság, 2023. [National fiscal policy responses to the energy crisis \(Az energiaválságra adott nemzeti költségvetési politikai válaszok\)](#); Bruegel, 2023. június.

²⁵ [Recommendations for future-proof electricity market design in light of the 2021-23 energy crisis \(Ajánlások a villamosenergia-piac időálló kialakítására vonatkozóan a 2021–2023-as energiaválság fényében\)](#); Pollitt et al., 2024.

²⁶ A [2024. évi költségvetés-politikai iránymutatásról](#) szóló bizottsági közlemény (COM(2023) 141 final) azt javasolja, hogy a tagállamok a korábbinál sokkal jobban összpontosítsák intézkedéseiket, tartózkodva az általános támogatástól, és csak azokat védve, akiknek szükségük van rá, nevezetesen a kiszolgáltató helyzetben lévő háztartásokat és vállalkozásokat.

²⁷ A [2003/96/EK energiaadó-irányelv](#) meghatározza a minimális jövedékiadó-mértékeket, amelyeket a tagállamoknak az energiatermékekre, köztük a villamos energiára kell alkalmazniuk.

²⁸ A [2006/112/EK uniós héairányelv](#) 15 %-os minimális általános héamértéket határoz meg a villamos energiára, a földgázra és a távfűtésre vonatkozóan, és legalább 5 %-os kedvezményes héamértéket tesz lehetővé. Az [\(EU\) 2022/542 tanácsi irányelv](#) megerősíti a villamos energiára alkalmazandó 5 %-os kedvezményes héamértéket. A kedvezményes adómértékek alkalmazásáról a tagállamok döntenek. A legtöbb vállalkozás levonhatja a villamos energia után fizetett héát, feltéve, hogy a villamos energiát adóköteles tevékenységekhez használják fel.

²⁹ Közvetlenül a számlán vagy a hálózati díjakban szerepel.

³⁰ Ez különösen a megújulóenergia-támogatási rendszerek illetékeire vonatkozik. Néha egyéb energiailletékek (pl. atomerőművek leszerelése) is bevezetésre kerülnek. Egyes tagállamok dönthetnek úgy, hogy bizonyos energiapolitikai költségeket megtartanak a számlában, amennyiben az állami költségvetések nagyon terheltek, és minimalizálni akarják a nemzeti politika gyors változásával járó kockázatot. Az ellátásbiztonsági intézkedésekkel kapcsolatos költségek nem csoportosíthatók át a költségvetésbe, mivel ez a keresletoldali válaszintézkedések szükségtelenségéhez és az általános rendszerköltségek növekedéséhez vezethet.

	ajánlások 2025 negyedik negyedévében.
Hatás	Az energiaszámlák azonnali csökkentése: a 2022–2023-as adócsökkentések tapasztalataira építve legalább a felére csökkenthető az adókomponens (EUR/MWh-ban) (lásd: 2. ábra). Adóügyi ösztönzők révén elérhető a villamosítás felgyorsítása és a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentése.

c) Az ellátási költségek csökkenése a kiskereskedelmi verseny fokozásával

Jelenleg az uniós háztartások 73 %-a, valamint a kis- és középvállalkozások jelentős része fix villamosenergia-szerződéssel rendelkezik³¹. Sokan csökkenthetnék villamosenergia-számláikat azáltal, hogy versenyképesebb szolgáltatóra térnek át, vagy a fogyasztást az alacsonyabb árú időszakokra helyezik át, de még mindig piaci akadályokkal szembesülnek. A kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztók különös figyelmet igényelnek. A megfizethetőségi intézkedéseknek figyelembe kell venniük az alacsonyabb jövedelmű háztartások sajátos szükségleteit, beleértve a rugalmas számlázási lehetőségeket, amelyek elejét vennék a gazdaságilag hátrányos helyzetű csoportok hálózatról való lekapcsolásának. Az energiaközösségeket is meg kell erősíteni annak érdekében, hogy a helyi közösségek, polgárok és vállalatok egyesíthessék erőiket és beruházhassanak a tiszta energiával kapcsolatos helyi szintű projektekbe, ezáltal megújuló energiát állíthassanak elő, értékesíthessenek és fogyasszanak. Alapvető fontosságú, hogy az EU továbbra is elegendő célzott finanszírozást biztosítson az energiaunió kiteljesítésének támogatásához.

Tárgy	Annak lehetővé tétele a fogyasztók számára, hogy olcsóbb energiaszolgáltatókra váltsanak, és a megfizethető megújuló energia előnyeit élvezzék, az energiaszegénység kezelése mellett
Hogyan?	A Bizottság javaslatot fog tenni egy lakossági energiaügyi csomagra a polgárok energetikai átállásban való részvételének növelése és az energiaunió szociális dimenziójának megerősítése érdekében, beleértve különösen az alábbiakat: <ul style="list-style-type: none"> - iránymutatás nyújtása a tagállamok számára a meglévő akadályok felszámolásához annak érdekében, hogy a fogyasztók szolgáltatóváltással és szerződésváltással megtakarítást érhessenek el energiaszámláikon. Ez magában foglalná annak biztosítását, hogy a fogyasztók megértsék a számlát az energiafogyasztásra és az árakra vonatkozó egyértelmű információk és adatok révén, lehetővé téve a fogyasztók számára az alacsonyabb árú időszakokra való áttérést³², - intézkedések meghatározása az energiaszegénység csökkentésére, többek között az energiahatékonyság révén, és annak lehetővé tétele a fogyasztók és a közösségek számára, hogy saját feltételeik szerint állítsanak elő, használjanak fel és értékesítsenek megújuló energiát, többek között energiaközösségeken keresztül.
Időpont	2025 harmadik negyedéve (lakossági energiaügyi csomag)
Hatás	A legalacsonyabb árakat kínáló villamosenergia-szolgáltatóra való átállás évente 150–200 EUR megtakarítást eredményezhet a háztartások számára ³³ . A háztartások évente

³¹ [2024 Market monitoring report on energy retail and consumer protection \(2024. évi piacfelügyeleti jelentés az energia-kiskereskedelemről és a fogyasztóvédelemről\)](#); ACER-CEER, 2024. szeptember.

³² Ugyanott. A háztartási villamosenergia-fogyasztók szolgáltatóváltási aránya 7,15 %.

³³ [Annual report on the results of monitoring the internal electricity and gas markets in 2021 \(Éves jelentés a belső villamosenergia- és gázpiacok 2021. évi nyomon követésének eredményeiről\)](#); ACER, 2022. október.

500–1 100 EUR megtakarítást érhetnek el azáltal, hogy energiaközösségekben vesznek részt³⁴.

2. intézkedés: A villamosenergia-ellátás költségeinek csökkentése

A villamosenergia-ellátás költségeinek csökkentéséhez elengedhetetlen a **villamos energiára vonatkozó hatályos uniós jogszabályok gyors és teljes körű végrehajtása**: az engedélyezésre, a szerződésekre, a rugalmasságra, a fogyasztók szerepvállalásának növelésére és a piacfelügyeletre vonatkozóan nemrégiben elfogadott szabályok alacsonyabb költségeket eredményezhetnek. Ezt a következő azonnali intézkedésekkel kell kiegészíteni.

a) Hosszú távú villamosenergia-ellátási szerződések

A magas és ingadozó gázárak növelik a villamosenergia-árakat. A tisztaenergia-fejlesztők és az ipari fogyasztók és vállalatok közötti **energiavásárlási megállapodások és hosszú távú szerződések** lehetővé teszik az utóbbiak számára, hogy hosszú távon stabil és olcsó villamosenergia-árakat élvezzenek. Az energiavásárlási megállapodások szerepet játszhatnak a projektek kockázatmentesítésében azáltal, hogy lehetővé teszik hosszú távú ár biztosítását a megújulóenergia-fejlesztők számára termékükért, ami támogatja a beruházási döntéseket. Ezenkívül az ipari fogyasztók számára is hosszú távú árstabilitást biztosíthatnak. Bár nő az energiavásárlási megállapodások iránti kereslet³⁵, ezeket a szerződéseket tovább kell ösztönözni és népszerűsíteni, többek között a nagy energiaintenzitású vállalkozások esetében, amelyek nem rendelkeznek széles körű hozzáféréssel, és még mindig akadályokba ütközhetnek. A Bizottság fokozni fogja a villamosenergia-piaci szabályok keretében a **villamosenergia-számláknak az áringadozástól való függetlenítésére** irányuló erőfeszítéseit a hosszú távú villamosenergia-ellátási szerződések elterjedésének ösztönzése révén.

Tárgy	A kiskereskedelmi villamosenergia-számlák függetlenítése a magas és ingadozó gázáraktól
Hogyan?	<p>A nemzeti rendszerek támogatása és kockázatmentesítési eszközök bevezetése révén az új szereplők³⁶, különösen az energiaigényes iparágak előtt álló, a hosszú távú energiaszerződések megkötésével szembeni akadályok csökkentése. A Bizottság a következő intézkedések meghozatalát tervezi:</p> <ul style="list-style-type: none">- az Európai Beruházási Bankkal (EBB) együtt kísérleti program indítása a vállalatok által a villamosenergia-termelés hosszú távú megvásárlására vállalt villamosenergia-vásárlási megállapodások egy részének ellensúlyozására, 500 millió EUR indikatív összegben. A villamosenergia-piac szerkezetére irányuló megközelítéssel összhangban a Bizottság együtt fog működni az EBB-vel az energiavásárlási megállapodások – köztük a határokon átnyúló energiavásárlási megállapodások – technológiasemleges módon történő előmozdítása érdekében,- iránymutatás nyújtása a tagállamok számára a tényleges különbözőti

³⁴ [Collective energy sharing: CBA and survey evidence of the willingness to invest \(Kollektív energiamegosztás: Költség-haszon elemzés és felmérés a befektetési hajlandóságról\)](#); Ovaere, 2023; az 50–50 %-os kollektív nap- és szélenergia-önellátás előnyei, valamint hozzávetőleg 500–1 100 EUR/év (2020–2022) között értékesített többletenergia.

³⁵ 2024-ig 48,4 GW összesített szerződéses kapacitást írtak alá az EU-ban (Forrás: [RE-Source](#)).

³⁶ Például a hitelképesség, a szerződések összetettsége és a fedezet rendelkezésre állása. [Commercial PPAs \(Kereskedelmi energiavásárlási megállapodások\)](#); Baringa az EBB számára, 2022.

	<p>szerződések kialakításához, beleértve azok energiavásárlási megállapodásokkal való kombinálását is,</p> <ul style="list-style-type: none"> - új szabályok elfogadása az európai határidős piacok továbbfejlesztése és a fedezeti lehetőségek növelése érdekében.
Időpont	<p>Azonnal meg kell szüntetni a szabályozási akadályokat. 2025 második negyedéve: Koordináció az EBB-vel 2025 negyedik negyedévéig: Iránymutatás a tagállamok számára a különböző szerződések kialakításához</p>
Hatás	<p>Nagyobb árstabilitás a vevők számára azáltal, hogy segítik az európai vállalatokat az energiaköltségek volatilitásának kezelésében és a határokon átnyúló jobb fedezeti lehetőségekhez való hozzáférésben. A hosszú távú szerződések emellett biztosítják a megújulóenergia-termelők számára a tőkeköltségek csökkentéséhez szükséges garantált jövedelmet, segítve a fogyasztókra és az adófizetőkra nehezedő nyomás enyhítését³⁷.</p>

b) Az új tisztaenergia-ellátási és energetikai infrastruktúrák engedélyezési idejének csökkentése

A **megújulóenergia-termelés a legkisebb költségű** új villamosenergia-termelés alapértelmezett forrásává vált^{38,39}. Az új projektek esetében azonban az átfutási idő a szélenergia-projekteknel akár 7–10 év, az elosztóhálózati projekteknel akár 8–10 év⁴⁰, az átviteli hálózati projekteknel pedig időnként akár 17 év is lehet⁴¹. Ez súlyosan akadályozza a megújuló energia tömeges bevezetését, és hatással lehet a projektek gazdasági modelljére.

Az uniós, nemzeti, regionális és helyi **hatóságoknak minden szinten jelentős erőfeszítéseket kell tenniük** a hálózati, tárolási és tisztaenergia-projektek **engedélyezési eljárásainak felgyorsítása érdekében**, amint azt a Draghi-jelentés is körvonalazza. Ez magában foglalja az olyan infrastruktúrák, például az elektromos járművek töltőállomásainak engedélyezését, amelyek rugalmasságot biztosíthatnak a villamosenergia-rendszer számára. A Bizottság felszólítja a **tagállamokat, hogy mielőbb hajtsák végre** a tiszta energiával kapcsolatos projektek engedélyezésére vonatkozóan nemrégiben elfogadott jogszabályi keretet⁴². A **közelmúltbeli engedélyezési reformok hatása már látható** azokban a tagállamokban, amelyek széles körben alkalmazták a sürgősségi rendeletet. Például a németországi, energiavásárlás alatti gyorsabb engedélyezés alkalmazásának következményeként az **új szárazföldi szélenergia-projektekre vonatkozó engedélyek 2022 óta több mint megháromszorozódtak, így egy év alatt (2023-ban) 48 %-kal nőtt a létesítmények száma**⁴³, és 2023 második negyedéve óta körülbelül **3 300 km átviteli**

³⁷ [Phased European Union electricity market reform \(Az Európai Unió villamosenergia-piacának fokozatos reformja\)](#); Bruegel, 2023. március.

³⁸ [Renewable power generation costs in 2023 \(A megújulóenergia-termelés költségei 2023-ban\)](#); IRENA, 2024. szeptember.

³⁹ Az engedélyezés érszerűsítésén túl más tényezők is támogatják az energetikai projektek költségeinek csökkentését, például a versenyképes finanszírozási feltételekhez való hozzáférés biztosítása, a megfelelő belföldi gyártási kapacitással és képzett munkaerővel rendelkező reziliens ellátási lánc, valamint a technológiai fejlődés.

⁴⁰ [Guidance on EU permitting-related provisions on grid and renewable energy projects \(Iránymutatás a hálózati és megújulóenergia-projektekre vonatkozó, engedélyezéssel kapcsolatos uniós rendelkezésekről\)](#); EU DSO Entity, 2025. január.

⁴¹ [Uckermark](#) 115 km-es, 380 kV-os felsővezeték-projekt (lásd: [S&P](#)).

⁴² [Megújulóenergia-irányelv](#); [TEN-E-rendelet](#); [A megújuló gáz, a földgáz és a hidrogén piacáról szóló irányelv](#).

⁴³ 15,2 GW 2024-ben ([EE-Statistik Auswertung Januar 2025](#)). Lásd még: [Reuters](#).

hálózat jóváhagyására került sor, ami 12 hónaptól három évig terjedő engedélyezési idő megtakarítását tette lehetővé.

Emellett a tiszta energiával kapcsolatos beruházások, a tárolás és a hálózatok engedélyezési eljárásaihoz szükséges idő nagy részét környezeti vizsgálatokra fordítják. **A környezeti vizsgálatokra vonatkozó jogszabályi keret célzott aktualizálására** van szükség az ilyen projektek engedélyezési eljárásainak jelentős egyszerűsítése és lerövidítése érdekében, a **környezetvédelmi biztosítékok fenntartása és az emberi egészség védelme** mellett. **Az energetikai infrastruktúrák nemzeti szintű engedélyezésére vonatkozó rövidebb határidők** szintén kulcsfontosságúak az energiaköltségek csökkentéséhez. Ezeket olyan intézkedésekkel lehet elérni, mint az engedélyezési eljárás során hozott bizonyos közigazgatási határozatok hallgatólagos jóváhagyása, amennyiben ez az elv létezik a nemzeti jogrendszerben, valamint egyablakos ügyintézési pontok a fejlesztők számára.

A Draghi-jelentés azt is megállapítja, hogy Unió-szerte nagyobb figyelmet kell fordítani a nemzeti engedélyezési eljárások digitalizálására és az engedélyező hatóságok erőforráshiányának kezelésére. Az engedélyezési **eljárást**, valamint a tiszta energiával kapcsolatos beruházásokhoz szükséges környezeti és geológiai adatokat **digitalizálni** kell. **Emellett** a szél- és napenergiában rejlő erőforrás-potenciálra vonatkozó **részletesebb adatok** Unió-szerte segíteni fogják a tagállamokat a nemzeti céljaik eléréséhez szükséges területek feltérképezésében, valamint a **megújuló energiaforrások hasznosításának felgyorsítására alkalmas célterületek** kijelölésében, amint azt a megújulóenergia-irányelv előíranyozza. Az **egyszerűsített engedélyezés** több technológiával, például megújulóenergia-termeléssel és -tárolással, ugyanazon hálózati csatlakozás felhasználásával megvalósuló **hibridenergia-projektekre terjed ki**. Végezetül a Bizottság értékelni fogja az új nukleárisenergia-technológiák, például a **kis moduláris reaktorok (SMR-ek)** bevezetésére vonatkozó jelenlegi jóváhagyási és engedélyezési gyakorlatok egyszerűsítésének lehetőségét.

Tárgy	Az engedélyezési idő csökkentése a gyorsított energetikai átállás érdekében
Hogyan?	<p>A tagállamok feladatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az engedélyezési és szabályozási eljárások felgyorsítása a jogszabályok gyors átültetése és végrehajtása révén, - a nemzeti engedélyező hatóságok megerősítése, többek között közpénzek és elegendő humán tőke révén, valamint az engedélyezés és a környezeti vizsgálati jelentések egységes digitalizációs megközelítéseinek feltárása. <p>A Bizottság a következők révén támogatja a tagállamokat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - célzott iránymutatás kidolgozása a megújuló energiaforrások alkalmazásának innovatív formáiról⁴⁴, valamint a kijelölt hálózati és tárolási területekről, - célzott végrehajtási támogatás nyújtása az Accele-RES végrehajtási terv kiterjesztésével, és többek között az engedélyezéssel foglalkozó szakértői csoportban és az összehangolt fellépésben (CA-RES) rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása⁴⁵; ezt végrehajtási párbeszéd egészíti ki az engedélyezés előtt álló fennmaradó akadályok és a lehetséges további lépések azonosítása érdekében, - a bevált gyakorlatok cseréjének megerősítése, valamint az akadályok és megoldások azonosítása az engedélyezésért és a regionális, nemzeti és helyi érdekelt felekkel folytatott párbeszédért felelős nemzeti hatóságok hálózatain és szakértői csoportjain keresztül, - a tagállamok számára készült, az engedélyezéssel kapcsolatos online útmutató eszköz korszerűsítése,⁴⁶ - a Technikai Támogatási Eszköz (TSI)⁴⁷ támogatása, a 2025. évi felhívással kapcsolatos tudatosság növelése a tagállamok körében, valamint a Technikai Támogatási Eszköz új kiemelt kezdeményezésének 2026-ban történő elindítása. <p>A Bizottság a következő intézkedések meghozatalát tervezi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jogalkotási javaslatok előterjesztése a hálózatok, a tárolás és a megújuló energiaforrások engedélyezésének felgyorsítására, beleértve a környezeti vizsgálatok egyszerűsítését és az engedélyekre vonatkozó határidők lerövidítését az európai hálózati csomag részeként, - az új nukleárisenergia-technológiák engedélyezési gyakorlatai egyszerűsítésének értékelése és a kis méretű moduláris reaktorokról szóló közlemény közzététele.

⁴⁴ Például az agro-PV, az épületbe integrált PV (BIPV) és az erkélyre telepíthető fotovoltaikus rendszerek.

⁴⁵ Összehangolt fellépés a megújuló energiaforrásokról szóló irányelvvel kapcsolatban (<https://www.ca-res.eu/>).

⁴⁶ [A megújulóenergia-irányelvvel kapcsolatos kérdések és válaszok.](#)

⁴⁷ [\(EU\) 2021/240 rendelet a Technikai Támogatási Eszköz létrehozásáról.](#)

Időpont	<p>A lehető legkorábban: A nemzeti engedélyezési rendszerek kiigazítása. 2025 közepe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - új, részletesebb adatok közzététele a tengeri szélenergia és a fotovoltaikus napenergia lehetőségeiről az Energia- és Iparföldrajzi Laboratórium felületén (2025. április), - iránymutatás a megújuló energiaforrások alkalmazásának innovatív formáiról, valamint a hálózatfejlesztés és a tárolás felgyorsítására alkalmas célterületekről, - megvalósítási támogatás. <p>A hálózati csomaggal együtt: jogalkotási javaslatok a hálózati, tárolási és megújulóenergia-projektek engedélyezési eljárásainak felgyorsítására. 2026: a TSI új kiemelt pályázati felhívása; SMR-kommunikáció.</p>
Hatás	<p>A meglévő uniós jogszabályok tagállamok általi végrehajtása és az új intézkedések kevesebb mint hat hónapra csökkenthetik az engedélyezési eljárások hosszát az olyan egyszerűbb projektek esetében, mint a megújuló energiaforrások hasznosításának felgyorsítására alkalmas célterületeken történő erőmű-átalakítás, valamint 12 hónapra azokon kívül, 12 hónapnál vagy két évnél rövidebbre a megújulóenergia-projektek esetében (a hasznosítás felgyorsítására alkalmas célterületeken vagy azokon kívül), valamint az olyan összetett területek esetében, mint a tengeri szélenergia, kevesebb mint két évre a megújuló energiaforrások hasznosításának felgyorsítására alkalmas célterületeken, és három évre azokon kívül. Emellett a megerősített jogszabályi keret kezelni fogja a meglévő hiányosságokat.</p>

c) Hálózatok és rendszerösszekötők mint az energetikai átállás és az ipari dekarbonizáció előmozdítói

A hatékony hálózat biztosítja, hogy az energia az előállítási helyről arra a helyre áramoljon, ahol arra szükség van. Enyhíti az árcsúcsokat, és biztosítja, hogy mindenki a lehető legjobb áron részesüljön az energiából. Ezért fontos összekapcsolni a rendelkezésre álló hatalmas tisztaenergia-potenciállal rendelkező területeket a nagy energiaigényű európai régiókkal, hogy a megfizethető energiát oda lehessen szállítani, ahol arra a legnagyobb szükség van.

Ebben az évtizedben 584 milliárd EUR-ra van szükség a villamosenergia-hálózatokba történő beruházásokhoz^{48,49}. **A határokon átnyúló infrastrukturális igényeket gyakran nem egészítik ki konkrét projektek**, ami egyes régiók között indokolatlan árkülönbségekhez vezet, például a közelmúltban Délkelet-Európában. Az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége (ACER) megállapítja, hogy a **2030-ig szükséges 32 GW határkeresztező kapacitás továbbra is kezeletlen**⁵⁰. A regionális vagy uniós jelentőségű, jelentős infrastrukturális projektek a projektköltségek növekedésével⁵¹, valamint a költségek és

⁴⁸ [A hálózatokra vonatkozó uniós cselekvési terv \(COM\(2023\) 757 final\)](#).

⁴⁹ [Redispatch and Congestion Management \(A teher-úraelosztás és a szűk keresztmetszetek kezelése\)](#); Közös Kutatóközpont, 2024. május.

⁵⁰ [Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system \(A villamosenergia-infrastruktúra fejlesztése a versenyképes és fenntartható energiarendszer támogatása érdekében\)](#); ACER, 2024. december.

⁵¹ A Kelta rendszerösszekötő 930 millió EUR-tól 1 482 millió EUR-ig (CRE), a Biscay Bay 1 750 millió EUR-tól 2 600 millió EUR-ig (CRE) terjed. Az Elisabeth Princess költségei a jelentések szerint 2,2 milliárd EUR-ról 7–8 milliárd EUR-ra emelkedtek (Brussels Times: [1](#) és [2](#)).

hasznok méltányos megosztásával kapcsolatban kihívásokkal szembesülnek⁵². A hiányzó kiemelt összeköttetések négy példája a következő:

- integrált tengeri hálózat létrehozása az Északi-tengeren,
- a balti államok Közép- és Észak-Európával való fizikai integrációjának további erősítése a balti-tengeri szinkronizálást követően, valamint a balti-tengeri régió határokon átnyúló infrastruktúrája biztonságának garantálása,
- az Ibériai-félsziget Európa többi részével való összeköttetési szintjének növelése,
- a Délkelet- és Közép-Európa közötti összeköttetések és piaci integráció fokozása.

E **kiemelt projektek** előnyei túlmutatnak a projekteknek otthont adó tagállamokon. Ezért az energiaunió csak az új projektek tervezése, valamint a meglévő projektek felgyorsítása és befejezése révén valósulhat meg. Tekintettel e projektek nagyságrendjére és hatására, **alapvető fontosságú, hogy az EU továbbra is elegendő finanszírozást biztosítson** az energiaunió rendszerösszekötői megvalósításának támogatására mind határokon átnyúló, mind nemzeti szinten. Az EU dekarbonizációs céljainak elérését célzó beruházások és az energiaunió előtt álló akadályok felszámolása lehetőséget nyújt Európának arra, hogy csökkentse az energiaárakat, növelje az energiabiztonságát és a tiszta technológiák éllavasává váljon⁵³. Ezenkívül a következő többéves pénzügyi kerethez vezető útról szóló közlemény⁵⁴ elismerte, hogy biztosítanunk kell, hogy az uniós költségvetés támogassa az európai közjavakat, különösen a határokon átnyúló projekteket.

Ugyanakkor a meglévő infrastruktúrát hatékonyan kell használni. Például a rendszerösszekötők kapacitásának legalább 70 %-át rendelkezésre kell bocsátani a határokon átnyúló villamosenergia-kereskedelem számára, de a legtöbb tagállam még messze van ettől a céltől⁵⁵.

Nemzeti szinten az **elosztóhálózatokhoz való hálózati csatlakozás iránti kérelmek exponenciálisan nőnek** Európa-szerte, és hosszú sorokat hoznak létre, lassítva a megújuló energiaforrásokat, a villamosítást és az ipari klaszterek létrehozását, valamint akadályozva a beruházásokat. A villamos energia mellett új **hidrogén-, szén-dioxid- és helyi fűtési hálózatokra** is szükség van.

Tárgy	A hálózatok bővítésének, korszerűsítésének és digitalizálásának felgyorsítása
Hogyan?	A hálózatra vonatkozó, 2023-ban elfogadott cselekvési terv intézkedéseire építve a Bizottság jogalkotási javaslatokból és nem jogalkotási intézkedésekből álló európai hálózati csomagot fog előterjeszteni, amelynek célja többek között a transzeurópai energiahálózatok egyszerűsítése (TEN-E rendelet), a projektek határokon átnyúló integrált tervezésének és végrehajtásának biztosítása, különösen a rendszerösszekötők tekintetében, az engedélyezés egyszerűsítése, az elosztóhálózat-tervezés javítása, a digitalizáció és az innováció fellendítése, valamint a gyártási ellátási igények láthatóságának növelése. A csomag felülről lefelé irányuló tervezési megközelítést fog

⁵² 2024-ben a [SE-DE rendszerösszekötőt](#) megszüntették (lásd az [FT-t](#)) a fogyasztói többleteloszlás eltérése miatt.

⁵³ [A következő többéves pénzügyi kerethez vezető út](#) (COM(2025) 46 final, 5. és 8. o.).

⁵⁴ [A Bizottság dokumentum-nyilvántartása \(COM\(2025\) 46\)](#).

⁵⁵ Az uniós villamosenergia-hálózat erősen összekapcsolt területein számos átvitelrendszer-üzemeltető 2023-ban átlagosan egyes hálózati elemek fizikai kapacitásának 20–50 %-át bocsátotta rendelkezésre. Így ez messze nem érte el a 70 %-ot. [Cross-zonal capacities and the 70 % margin available for cross-zonal electricity trade \(Övezetközi kapacitások és az övezetközi villamosenergia-kereskedelemre rendelkezésre álló 70 %-os mozgástér\)](#); ACER, 2023. július.

	<p>követni, integrálja a regionális és uniós érdekeket, és hatékony költségmegosztási mechanizmust dolgoz ki (pl. a határokon átnyúló projektek esetében) az optimalizált energiarendszer érdekében.</p> <p>Az EBB a szélenergia-csomag mintájára egy „hálózatgyártási csomagot” is be fog vezetni az európai ellátási lánc számára, hogy legalább 1,5 milliárd EUR indikatív összegű viszontgaranciát nyújtson a hálózati alkatrészek gyártóinak.</p>
Időpont	Az európai hálózatcsomagot 2026 első negyedévéig kell előterjeszteni.
Hatás	<p>A határokon átnyúló hálózatokba évente 2 milliárd EUR befektetés, ami évente 5 milliárd EUR előnyt biztosít a polgárok számára⁵⁶. Az előzetes beruházások, az eszközteljesítmény-kiválóság és a hálózatbarát rugalmasság évente 12 milliárd EUR-val csökkentheti az elosztóhálózatokhoz kapcsolódó beruházási igényeket⁵⁷, ami a teljes beruházási igény 18 %-át teszi ki⁵⁸. A regionális vagy uniós előnyöknek a nemzeti tervekben való előtérbe helyezése csökkenti a hatékonyság hiányát és a fogyasztókat terhelő szükségtelen költségeket.</p> <p>A hálózatbővítő technológiák bevezetése nem széles körben elterjedt, miközben 2040-ig 20–40 %-kal növelhetik a hálózati kapacitást, és akár 35 %-ot is megtakaríthatnak a hagyományos hálózatbővítési költségeken⁵⁹.</p>

d) A rugalmasság fokozása

A rendszer nagyobb rugalmassága – például a **tárolás és a keresletoldali válasz** tekintetében – segít kezelni a kereslet és a kínálat egyensúlyhiányát azáltal, hogy arra ösztönzi a fogyasztókat, hogy a villamosenergia-fogyasztást olyan időszakokra helyezik át, amikor a villamos energia bőségesebb, vagy amikor alacsonyabb a kereslet, és ezért a villamos energia olcsóbb. Ez csökkenti az **áremelkedéseket és a negatív áreseteket**, csökkenti a volatilitást, és összességében alacsonyabb és stabilabb villamosenergia-árakhoz járul hozzá. A villamosított kereslet, például az új elektromobilitási flották szerepet játszhatnak a rugalmassági szolgáltatások nyújtásában.

Számos tagállamban a keresletoldali válasz és a tárolás akadályokba ütközik⁶⁰ a nagykereskedelmi piacokhoz való hozzáférés, illetve a kiegészítő és szűk keresztmetszetek kezelésére irányuló szolgáltatásokban való részvétel terén. 10 tagállamban a beszerzési közösség szolgáltatói nem rendelkeznek megfelelően meghatározott jogi kerettel, ami megakadályozza őket abban, hogy részt vegyenek azokban a szolgáltatásokban, amelyek a fogyasztók számára előnyösek lehetnek. 10 tagállamban a háztartások kevesebb mint 30 %-a fér hozzá **intelligens fogyasztásmérő rendszerekhez** (amelyek valós idejű tájékoztatást nyújtanak az energiafogyasztásról). A bevezetést fel kell gyorsítani⁶¹. Egyes ipari fogyasztók jelentősen hozzájárulhatnak a hálózat rugalmasságához azáltal, hogy energiafelhasználásukat az alacsony kereslet időszakára terelik át, csökkentik a költségeket és javítják a rendszer stabilitását.

⁵⁶ [System needs study \(A rendszerigények tanulmányozása\)](#); ENTSO-E, 2023. május. A 64 GW nem uniós perifériás országokat is magában foglal.

⁵⁷ [The role of electricity distribution systems in assessing flexibility needs \(A villamosenergia-elosztó rendszerek szerepe a rugalmassági igények értékelésében\)](#); Közös Kutatóközpont, 2024.

⁵⁸ [Grids for Speed \(Hálózatok a sebességért\)](#); Eurelectric, 2024. május.

⁵⁹ Emellett az olyan technológiák, mint az időjárás-érzékelők, segíthetnek a villamosenergia-rendszer működésének javításában.

⁶⁰ [Demand response and other DER: what barriers are holding them back \(Keresletoldali válasz és egyéb DER: milyen akadályok gátolják őket\)](#); ACER, 2024. február.

⁶¹ [2024 Market Monitoring Report on Energy Retail and Consumer Protection \(2024. évi piacfelügyeleti jelentés az energia-kiskereskedelemről és a fogyasztóvédelemről\)](#); ACER és CEER, 2024. szeptember.

Tárgy	A rendszer rugalmasságának növelése a tárolás és a keresletoldali válasz bevezetése révén
Hogyan?	<p>A tagállamok feladata:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a tárolás és a keresletoldali válaszingykedések tekintetében a piacra jutásra vonatkozó uniós szabályok gyors végrehajtása és a nemzeti akadályok felszámolása. <p>A Bizottság a következő intézkedések meghozatalát tervezi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az új állami támogatási keretben a nem fosszilis alapú rugalmassági rendszerekre vonatkozó állami támogatási követelmények tisztázása, megkönnyítve a tagállamok számára támogatási mechanizmusaik kialakítását annak érdekében, hogy a fogyasztók ösztönzést kapjanak a rendszer rugalmasságának biztosítására, - a keresletoldali válaszra vonatkozó új szabályok elfogadása annak biztosítása érdekében, hogy a fogyasztók teljes mértékben kihasználhassák a rugalmasság előnyeit. Ezek a szabályok kezelni fogják a belső villamosenergia-piacon a keresletoldali válasz és a tárolási szolgáltatások útjában álló, fennmaradó akadályokat, - a tagállamok véleményének kikérése egy olyan tiszta rugalmassági eszközzől, amely az energiavásárlási megállapodásokon és a tiszta villamos energia fogyasztása iránt elkötelezett iparágon alapul, ugyanakkor annak kialakítása olyan módon, hogy az állami támogatási szabályokkal összhangban, megfelelően korlátozza az egységes piacon belüli versenytorzulások és támogatási versenyek kockázatát.
Időpont	A tagállamoknak haladéktalanul fel kell számolniuk a nemzeti akadályokat. A Bizottság felülvizsgált keretrendszere az állami támogatási szabályok alapján 2025 második negyedévéig, a keresletoldali válaszra vonatkozó új szabályok 2026 első negyedévéig.
Hatás	A piaci integráción, a megújulóenergia-termelésen és a rugalmas kapacitáson alapuló villamosenergia-rendszer teljes körű megvalósítása átlagosan 40 %-kal alacsonyabb nagykereskedelmi villamosenergia-árakat eredményezhet az EU-ban ⁶² . A nagyobb rugalmasság kézzelfogható költségmegtakarítást eredményezhet, az iparág becslései szerint 2030-ig évi 2,7 milliárd EUR-t az elkerült csúcstermelési kapacitás terén ⁶³ .

A kereslet rugalmasságát a kiskereskedelmi piacon is elő kell mozdítani, olyan megállapodásként, amely alacsonyabb árakat kínál az energiarendszer integrációjában részt venni kívánó önkéntes iparágak és fogyasztók számára.

Tárgy	Iránymutatás a kiskereskedelmi szerződések rugalmassága díjazásának előmozdításáról
Hogyan?	<p>A Bizottság a következő intézkedések meghozatalát tervezi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iránymutatás kialakítása a kiskereskedelmi szerződések rugalmassága díjazásának előmozdításáról, - az egyes tagállamokban már meglévő rendszerekre építve különféle, a különböző ipari és egyéb fogyasztói igényekhez igazított, piaci alapú,

⁶² [Energy and climate transition: How to strengthen the EU's competitiveness \(Energetikai és éghajlatvédelmi áttállás: Hogyan erősíthető meg az EU versenyképessége?\)](#); Business Europe, 2024. július.

⁶³ [Demand-side flexibility: Quantification of benefits in the EU \(Keresletoldali rugalmasság: Az előnyök számszerűsítése az EU-ban\)](#); DNV a smartEn számára, 2022. szeptember.

szabványosított rendszerek előterjesztése.	
Időpont	2025 negyedik negyedéve
Hatás	A kiskereskedelmi szerződésekben a fogyasztók által biztosított rugalmasság méltányos díjazása akár 12–42 %-kal is csökkentheti villamosenergia-költségeiket ^{64,65} , és 10–29 milliárd EUR rugalmassági és rendszerintegrációs előnyökkel járhat ^{66,67} .

3. intézkedés: A gázpiacok megfelelő működésének biztosítása

Az importált földgáz ára közvetlen hatással van a villamosenergia-árakra, és növeli a piaci volatilitást. Az uniós nagykereskedelmi gázárak nem tértek vissza teljes mértékben a válság előtti szintre, és átlagosan közel ötször akkora, mint az USA-beli árak, szemben a válság előtti kétszeres, illetve háromszoros mértékkel⁶⁸. Ez az árkülönbség hatással van az európai ipar versenyképességére.

A gázpiacok gazdaságunk szempontjából betöltött fontos szerepe elengedhetlenné teszi a piacok optimális működésének biztosítását. Teljes körű szabályozási felügyeletre és az energia- és pénzügyi szabályozó hatóságok közötti szoros együttműködésre van szükség a piaci manipuláció megelőzése, valamint az átláthatóság hiányával, az információs aszimmetriával és a piaci koncentráció kockázatával kapcsolatos esetleges joghézagok megszüntetése érdekében. Ezért e hónap elején a Bizottság gázpiaci munkacsoportot hozott létre, hogy átfogóan ellenőrizze az uniós földgázpiacokat, és szükség esetén intézkedéseket hozzon azok optimális működésének biztosítása és a piaci alapú árképzést torzító kereskedelmi gyakorlatok megelőzése érdekében, az energiaválság tanulságainak levonásával.

A gázpiacokon tanúsított jogellenes magatartás gyors kezelése érdekében az energia- és pénzügyi szabályozóknak hatékony eszközökkel kell rendelkezniük a piaci fejlemények nyomon követésére, valamint a piaci visszaélések (azaz a piaci manipuláció és a bennfentes kereskedelem) esetleges eseteinek felderítésére és üldözésére. Fokozni kell és magasabb szintre kell emelni a végrehajtás és az adatmegosztás terén a nemzeti energia- és pénzügyi szabályozó hatóságok, valamint az ACER és az ESMA közötti együttműködést. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a szabályozó hatóságok rendelkezzenek a piaci visszaélések felderítéséhez és szankcionálásához szükséges valamennyi hatáskörrel, és fel

⁶⁴ [2024 Market monitoring report on energy retail and consumer protection \(2024. évi piacfelügyeleti jelentés az energia-kiskereskedelemről és a fogyasztóvédelemről\)](#); ACER-CEER, 2024. szeptember (SE esettanulmány).

⁶⁵ A legtöbb háztartás, amely évente 50–145 EUR-t fektet be a rugalmas energiarendszereket használó otthoni energiagazdálkodási rendszerekbe (HEMS) (például fotovoltikus rendszerrel ellátott hőszivattyúk, akkumulátoros fotovoltikus rendszerek vagy elektromos járművek), költségmegtakarítást érne el. [Dodging the electricity price hike: Can demand-side flexibility compensate for spot price increases for households in Germany? \(A villamosenergia-ár emelkedésének ellensúlyozása: Ellensúlyozhatja-e a keresleti oldal rugalmassága a németországi háztartások azonnali áremelkedését?\)](#); Stute et al (Fraunhofer Research Institute), 2024. február.

⁶⁶ [Energy efficiency 2.0 – Engineering the future energy system \(Energiahatékonyság 2.0 – A jövőbeli energiarendszer tervezése\)](#); Danfoss Impact, 4. szám, 2023.

⁶⁷ [Demand-side flexibility: Quantification of benefits in the EU \(Keresletoldali rugalmasság: Az előnyök számszerűsítése az EU-ban\)](#); DNV a smartEn számára, 2022. szeptember.

⁶⁸ [Decarbonising for competitiveness: four ways to reduce European energy prices \(Dekarbonizálás a versenyképességért: az európai energiaárak csökkentésének négy módja\)](#); Bruegel, 2024. december. Meg kell jegyezni, hogy az Egyesült Államok jelentős belföldi földgáztermeléssel rendelkezik, ezért várhatóan részben alacsonyabbak lesznek a nagykereskedelmi gázárak, mint az EU-ban.

kell vértetniük őket az e területen folytatott vizsgálatok rangsorolásához szükséges erőforrásokkal. Ezen túlmenően az ACER-nek teljes mértékben ki kell használnia új, határokon átnyúló vizsgálati hatásköreit a nemzeti energiaszabályozók támogatása érdekében.

Tárgy	A gázpiacok megfelelő működésének biztosítása
Hogyan?	E hónap elején a Bizottság gázpiaci munkacsoportot hozott létre, hogy átfogóan ellenőrizze az uniós földgázpiacokat, és szükség esetén intézkedéseket hozzon az optimális piaci működés biztosítása és a piaci alapú árképzést torzító kereskedelmi gyakorlatok megelőzése érdekében, az energiaválság tanulságainak levonásával. A Bizottság széles körű konzultációt indít az érdekelt felekkel annak felmérése érdekében, hogy szükség van-e további jogszabályi változtatásokra a teljes és zökkenőmentes szabályozási felügyelet biztosítása, az energia- és pénzügyi piaci szabályok (MiFID/REMIT) összehangolása és megerősítése, valamint a pénzügyi energiapiacokon kereskedő vállalatok adminisztratív terheinek csökkentése érdekében (egységes jelentéstétel). Kiterjed majd a szabályozási struktúra különböző szempontjaira ⁶⁹ , az energia- és pénzügyi szabályozók közös felügyeleti megközelítésére, valamint az összes érintett piaci adat közös harmonizált adatbázisának létrehozására, amely valamennyi szabályozó számára teljes körű hozzáférést biztosít. Kiterjed továbbá az azonnali piacok működésének bizonyos szempontjaira, például a pénzügyi szabálykönyvben előírtakhoz hasonló követelményeknek az azonnali energiatőzsdékre történő alkalmazására.
Időpont	A gázpiaccal foglalkozó munkacsoport munkája 2025 negyedik negyedévéig lezárul.
Hatás	A gázbehozatali szerződések alakulása az olajindexálástól a gázpiaci árképzésig az elmúlt évtizedben mintegy 67 milliárd EUR megtakarítást eredményezett az EU-ban ⁷⁰ . Az uniós gázpiaci integráció nettó előnyökkel jár az árkonvergencia és az átláthatóság terén ⁷¹ . A gázpiaci munkacsoport arra fog összpontosítani, hogy biztosítsa a gázpiacok megfelelő működését és a piaci alapú árképzést ezeken a piacokon.

Lehetőség szerint meg kell vizsgálni a földgázimport alternatíváit, különösen a villamosítást vagy a biogáz és a biometán előállításának a REPowerEU-val összhangban történő fellendítését. A kereslet-összevonás és a közös beszerzés jelentős szerepet játszhat a tisztaenergia-termeléshez szükséges energiaforrások és anyagok piaca megteremtésének felgyorsításában. A kereslet összevonásával és az uniós versenyszabályoknak megfelelő közös beszerzési stratégiák elfogadásával az uniós vevők kihasználhatják kollektív gazdasági súlyukat, megerősíthetik tárgyalási pozíciójukat, és jobb feltételekről tárgyalhatnak a beszállítókkal. Ezt a megközelítést Japán is elfogadta, amely régóta támogatja a cseppfolyósított földgázt (LNG) előállító országokban az exportinfrastruktúrába történő beruházásokat. Az EU közös vásárlóerejét ki kell aknázni a hosszabb távú szerződéses kötelezettségvállalások lehetőségének feltárásával az árak stabilabbá tétele érdekében, például gázcseppfolyósítási jogok vagy vételi opciók biztosításával. Az EU versenyképességét, geopolitikai megfontolásait és éghajlat-politikai céljait szem előtt tartva

⁶⁹ Beleértve az úgynevezett kiegészítő tevékenységre vonatkozó mentesség alkalmazását szabályozó paramétereket, a megszakítókra és a pozíciólimitekre vonatkozó szabályokat, a kereskedési helyszínekre és a piaci szereplőkre vonatkozó követelményeket, valamint az azonnali piacok működésének bizonyos szempontjait (pl. a pénzügyi szabálykönyvben előírtakhoz hasonló követelmények alkalmazása az azonnali energiatőzsdékre).

⁷⁰ [Despite short-term pain, the EU's liberalised gas markets have brought long-term financial gains \(A rövid távú fájdalom ellenére az EU liberalizált gázpiacai hosszú távú pénzügyi előnyökkel jártak\)](#); Nemzetközi Energia Ügynökség (IEA), 2021.

⁷¹ [European natural gas markets: taking stock and looking forward \(Európai földgázpiacok: helyzetfelmérés és előretétekintés\)](#); Chyong, 2019. március.

az EU és/vagy a tagállamok is támogathatnák az uniós importőröket abban, hogy közvetlenül külföldi exportinfrastruktúrába fektessenek be, kedvezményes hiteleket nyújtva magánbefektetőknek.

Emellett a tagállamok közötti jobb koordináció és a rugalmasabb feltöltési pályák – a Bizottság támogatásával – hozzájárulhatnak a rendszerterhelés csökkentéséhez és a gáztárolók újratöltésével kapcsolatos piaci torzulások elkerüléséhez, a jobb beszerzési feltételek melletti újratöltés támogatásához és az ellátás biztonságához.

Tárgy	Az EU vásárlóerejének kiaknázása a földgáz-import feltételeinek javítása érdekében
Hogyan?	A Bizottság a következő intézkedések meghozatalát tervezi: <ul style="list-style-type: none"> - haladéktalan együttműködés megbízható LNG-beszállítókkal a meglévő és jövőbeli LNG-kiviteli projektekből származó, költségek szempontjából versenyképes további behozatal azonosítása érdekében, - többek között a kereslet összevonásának javasolása azon uniós vállalatok számára, amelyek világszerte díjszedési szerződéseket kötnek LNG-erőművekben, valamint LNG-ellátási opciós szerződéseket megbízható LNG-termelőkkel, - a kereslet-összevonáson túlmutató lehetőségek feltárása és más megközelítések (pl. a japán modell) vizsgálata.
Időpont	2025 első és második negyedéve
Hatás	Az uniós vevők jobb lehetőségei arra, hogy hosszú távú szerződések keretében biztosítsák az LNG-mennyiséget, védelmet nyújthatnak az áringadozással szemben, és hozzáférést biztosíthatnak az alacsonyabb árakhoz, közelebb hozva az uniós árakat a világpiaci árakhoz. Az uniós vevőknek a fosszilis tüzelőanyagok áringadozásával szembeni védelme a kiskereskedelmi árak jelentős rövid távú csökkenéséhez vezethet.

4. intézkedés: Energiahatékonyság – energiamegtakarítás elérése

Az energiahatékonyság kulcsfontosságú tényező az iparban és a háztartásokban elérhető megfizethető energia, valamint az ipari versenyképesség szempontjából. Korlátozza a magas és ingadozó energiaárak fogyasztói számlákra gyakorolt hatását. Az uniós ipar 2000 óta mintegy 20 %-kal csökkentette energiafogyasztását, miközben növelte az ipari termelést. Az EU előtt álló kihívások kezelése érdekében ki kell aknázni az energiahatékonysági megoldásokat. Az energiahatékonysági szolgáltatások egységes piacának előmozdítása segíteni fogja az európai polgárokat abban, hogy a lehető legjobb költségekkel élvezzék azokat a szolgáltatásokat, amelyek csökkenthetik energiaszámláikat, különös tekintettel azokra, amelyek magas kezdeti költségekkel járnak⁷². Az energiahatékonysági szolgáltatók kibővített piaca több vállalatot segíthet abban, hogy tanácsot kapjanak a hatékony megoldásokkal kapcsolatban, például a technológiai hő újrafelhasználására vonatkozóan.

⁷² Az Európai Regionális Fejlesztési Alapon (ERFA) és a kohéziós politikán (a jelenlegi többéves pénzügyi keret szerinti allokáción) keresztül a lakhatással, a vállalkozásokkal és a közinfrastruktúrával kapcsolatos energiahatékonysági intézkedésekhez nyújtott uniós finanszírozás 4,9 milliárd EUR-t tett ki az intelligens energiarendszerek, 8,9 milliárd EUR-t a megújuló energia és 21,8 milliárd EUR-t az energia tekintetében.

Tárgy	Az európai dimenziójú energiahatékonysági piac
Hogyan?	<p>Az Európai Energiahatékonysági Finanszírozási Koalíció révén a Bizottság javítani fogja a tőkéhez való hozzáférést, és pénzügyi ösztönzőket fog nyújtani a vállalkozások számára energiahatékonysági megoldásokat kínáló piaci szereplők támogatására.</p> <p>A Bizottság meg fogja vizsgálni az EBB csoport kkv-k energiahatékonyságára vonatkozó programjának további támogatását, amelynek célja az európai kkv-k versenyképességének növelése, az energiahatékony és megújuló megoldások elfogadásának előmozdítása, valamint az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia kiépítése. A Bizottság az EBB csoporttal együttműködve meg fogja vizsgálni egy olyan uniós garanciarendszer létrehozását, amelynek célja az energiahatékonysági szolgáltatások megkészszerzése. 2026-ban kísérleti projektet terveznek, amely a technikai segítségnyújtásra irányuló, az InvestEU és a LIFE CET vegyes finanszírozási műveletének részét képezheti. Ehhez további InvestEU-forrásokra lesz szükség, amelyeket a különböző uniós megbízásokban – többek között az előző programozási időszakból származó megbízásokban – jelenleg rendelkezésre álló uniós garancia felhasználásának optimalizálásával kell elérni.</p>
Időpont	<p>A garanciarendszer első tervezete 2025 negyedik negyedévében. A partnerség elindítása 2025 harmadik negyedévében.</p> <p>Az energiamegtakarítási tanúsítási rendszer uniós szintű piacának értékelése 2025 negyedik negyedévéig.</p>
Hatás	<p>Az energiahatékonysági termékek finanszírozási megoldásai kínálatának növelése. Ez az energetikai szolgáltató vállalatok (ESCO)⁷³ szolgáltatásain keresztül valósul meg azzal a céllal, hogy az ESCO piacát évi 4–6 milliárd EUR-ra duplázzák, ami lehetővé teszi a fogyasztók számára, hogy 25–30 %-os megtakarítást érjenek el az épületek felújítása, valamint 70–80 %-os megtakarítást⁷⁴ az energiaszámlákat csökkentő közvilágítás terén.</p>

Másodsor, **az energiahatékony termékek azonnal csökkentik az energiaszámlákat**. A nem uniós országokból importált számos nem megfelelő termék azonban rontja az uniós beszállítók versenyképességét, és csökkenti a polgárok és a vállalkozások számára jelentkező előnyöket.

Tárgy	Hatékonyabb készülékekhez és hosszabb élettartamú termékekhez való hozzáférés biztosítása a fogyasztók számára
Hogyan?	<p>A tagállamoknak, a nemzeti piacfelügyeleti hatóságoknak és a vámhatóságoknak meg kell erősíteniük a nemzeti piacfelügyeletet és végrehajtást, többek között a vámhatóságok és az online piacterek tekintetében is. Az e-kereskedelemtől szóló közleménnyel összhangban az EU támogatja intézkedéseiket és az online piacterekkel való további együttműködést.</p> <p>A Bizottság aktualizálni fogja az energiacímkészésre és a környezettudatos tervezésre vonatkozó uniós szabályokat, megosztja a bevált gyakorlatokat, javítja az informatikai eszközöket⁷⁵, és egyértelműbb tájékoztatás és iránymutatás révén megkönnyíti az üzemeltetők megfelelését. A tagállamoknak fontolóra kell venniük olyan ösztönzők alkalmazását, amelyek arra ösztönzik a fogyasztókat, hogy régi háztartási készülékeiket energiahatékony alternatívákkal váltsák fel.</p>

⁷³ Az energetikai szolgáltató vállalat (ESCO) olyan szervezet, amely energetikai szolgáltatásokat kínál, beleértve energiahatékonysági projektek vagy megújuló energiával kapcsolatos projektek végrehajtását, gyakran kulcsrakész alapon.

⁷⁴ [Energy Performance Contracting in the EU – 2020-2021 \(Energiahatékonysági szerződések az EU-ban – 2020–2021\)](#); Közös Kutatóközpont (JRC), 2021.

⁷⁵ <https://eprel.ec.europa.eu/screen/home>; <https://webgate.ec.europa.eu/single-market-compliance-space/market-surveillance>.

Időpont	Azonnal
Hatás	Az energiahatékony készülékekre és termékekre vonatkozó uniós egységes piaci szabályok a becslések szerint 2023-ban mintegy 120 milliárd EUR megtakarítást eredményeztek az energiaszámlák terén , és e megtakarítások a becslések szerint 2030-ban mintegy 162 milliárd EUR-ra nőnek ⁷⁶ . A becslések szerint azonban minden évben 10 % (azaz több mint 10 milliárd EUR) vész el a nem megfelelő termékek értékesítése következtében ⁷⁷ .

II. pillér: Az energiaunió kiteljesítése

Annak ellenére, hogy sikeresen kiépítettük az összekapcsolt energiapiacot, a valódi energiaunió megvalósítása továbbra is folyamatban van. Mivel az EU növekvő energiaköltségekkel szembesül, amelyek terhet rónak a háztartásokra és akadályozzák az ipari versenyképességet – különösen az energiaigényes ágazatokban –, nyilvánvaló, hogy transzformatív megközelítésre van szükség. Ezért tovább kell dolgoznunk olyan hosszabb távú strukturális intézkedéseken, amelyek tisztább és olcsóbb energiát eredményeznek, és amelyek még inkább egy valódi energiauniót hoznak létre, beleértve a tisztaenergia-megoldásokkal kapcsolatos kutatásba és innovációba történő beruházások növelését is. Az EU-nak elő kell mozdítania a villamosítást és a teljes mértékben integrált egységes energiapiacot, el kell érnie az összekapcsolási célokat, és ki kell aknáznia a tagállamok közötti komplementaritást annak érdekében, hogy valódi energiaunió jöjjön létre, amely mindenki számára előnyös.

Ez a cselekvési terv az első lépés a szorosabb összekapcsoltság és a nagyobb mértékű integráció felé. Ezért a Bizottság az elkövetkező hónapokban számos kezdeményezést indít, amelyek célja az energiaunió irányításának megerősítése, a tiszta energia bevezetése, ellátásunk biztonságának javítása, valamint a polgárok és a vállalkozások számláinak csökkentése.

5. intézkedés: Az energiaunió kiteljesítése

A tisztaenergia-termelést és a diverzifikált energiaellátást fellendítő REPowerEU terv sikerére építve az új **villamosítási cselekvési terv** (2026 első negyedéve) és a **fűtési és hűtési stratégia** (2026 első negyedéve) tovább fogja támogatni ezeket a célkitűzéseket. Az energiarendszer ambiciózus **villamosítása** és a tiszta termelőforrások bővítése **növelni fogja az energiaágazat** egészének **energiahatékonyosságát, hozzá fog járulni az ipari, a mobilitási, valamint a fűtési és hűtési ágazat dekarbonizációjához, továbbá támogatni fogja a tiszta- és háztartási energiatermelés elterjedését**. 2030-ra ezek a kezdeményezések csökkenteni fogják a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségünket, amivel évente potenciálisan milliárdok takaríthatók meg. Az ipari villamosításra vonatkozó adójóváírások elősegíthetik a villamosítást, és segíthetik az uniós ipar versenyképességét azáltal, hogy támogatják az ilyen berendezések megfizethetőségét, növelik az értékesítést és ösztönzik a fogyasztók általi alkalmazást.

⁷⁶ Ecodesign Impact Accounting Status Report 2024 (2024. évi környezettudatos tervezési hatásvizsgálati helyzetjelentés), <https://circabc.europa.eu/ui/group/418195ae-4919-45fa-a959-3b695c9aab28/library/b29b3be3-8085-4e2f-8095-74ad98d9166c/details>, 2. táblázat és 2. ábra.

⁷⁷ A Bizottság közleménye – [A környezettudatos tervezésre és az energiacímkezésre vonatkozó munkaterv \(2022–2024\)](#) (2022/C 182/01).

A digitalizáció szintén megtakarítási forrást jelent a fogyasztók számára, de egyben potenciális sebezhetőség is. A Bizottság 2026-ban **stratégiai ütemtervet fog elfogadni a digitalizációra és a mesterséges intelligenciára (MI) vonatkozóan az energiaágazat tekintetében**, hogy felgyorsítsa az európai MI-megoldások bevezetését olyan területeken, mint a villamosenergia-hálózat optimalizálása, az épületek és az ipar energiahatékonysága, valamint a keresletoldali rugalmasság. Emellett elő fogja mozdítani a mesterséges intelligencián alapuló kutatást és innovációt azáltal, hogy összekapcsolja az induló vállalkozásokat az energiavállalatokkal, ugyanakkor szilárd biztosítékokat nyújt a kiberbiztonság, az adatvédelem és a biztonság tekintetében. A Bizottság **meg fogja vizsgálni az adatközpontok növekvő energiafogyasztását is**^{78,79}, és elő fogja mozdítani azok fenntartható energiarendszeri integrációját. Az adatközpontok növelhetik az energiarendszerre nehezedő nyomást és növelhetik az energiaárakat, különös tekintettel arra, hogy az adatközpontok képesek túllicitálni más energiafogyasztókat az energiához való hozzáférés terén.

Ugyanakkor az EU **stratégiai energiatechnológiai terve** (SET-terv) segít kezelni a tiszta energiára és a villamosításra irányuló uniós kutatási és innovációs portfóliók jelenlegi széttagoltságát. A GDP 3 %-ában meghatározott uniós köz- és magánkiadási cél eléréséhez még fokozni kell az erőfeszítéseket^{80,81}. A Bizottság elő fogja mozdítani az innovációt, különösen a tagállamokkal a nettó zéró iparról szóló jogszabály által létrehozott SET-terv irányítócsoportján keresztül folytatott koordináció révén⁸². Emellett a magfűzió mint innovatív, dekarbonizált jövőbeli energiaforrás támogatása érdekében javaslatot tesz egy **fűziós stratégiára**, amely magában foglalja a köz- és magánszféra közötti partnerség (PPP) létrehozását a kereskedelmi hasznosítás felgyorsítása érdekében.

Energia- és éghajlat-politikai céljainak eléréséhez az EU-nak 2021 és 2030 között évente több mint 570 milliárd EUR-ra, 2031 és 2040 között pedig évente 690 milliárd EUR-ra van szüksége a megújuló energiába, többek között a nap-, szél- és biomasszába, az energiahatékonyságba és a hálózati kapacitásba történő beruházásokra. A Bizottság fel fogja mérni az atomenergiával kapcsolatos beruházási igényeket is⁸³, és elő fogja mozdítani a következő generációs tisztaenergia-technológiákba, például a magfűzióba, a fokozott geotermikus és szilárdtest-akkumulátorokba, valamint a meglévő kapacitásokba, például a felújításba történő beruházásokat. Míg a beruházások nagy részének magántőkéből kell származnia, a közfinanszírozásnak a magánberuházások mozgósítására célzottabbnak kell lennie a stratégiai projektek kockázatmentesítése révén, különösen garancia- és tőkeeszközökön keresztül. A Bizottság a **tiszta energiára vonatkozó beruházási stratégia** révén kezelni fogja a beruházási hiányt, és mozgósítani fogja a magántőkét az energetikai átállás érdekében, továbbá **aktualizált nukleáris indikatív programot** (PINC) fog előterjeszteni.

⁷⁸ A digitális infrastruktúra az EU villamosenergia-felhasználásának mintegy 3,5 %-át teszi ki, amelynek mintegy 70 %-áért az adatközpontok felelősek. [Energy consumption in data centres and broadband communication networks in the EU \(Energiafogyasztás az adatközpontokban és a széles sávú kommunikációs hálózatokban az EU-ban\)](#); Közös Kutatóközpont (JRC), 2024.

⁷⁹ [Why European data centres are set for major growth \(Miért várható az európai adatközpontok jelentős növekedése?\)](#); Morgan Stanley & Co., 2024. július.

⁸⁰ [Az Európai Tanács következtetései, 2023. március 23. \(EUCO 4/23\)](#).

⁸¹ A Bizottság közleménye a [SET-terv felülvizsgálatáról](#) (COM(2023) 634 final).

⁸² [A nettó zéró iparról szóló](#) (EU) 2024/1735 rendelet.

⁸³ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/green.html.

A valódi energiaunió megvalósításához mindenekelőtt **teljes mértékben integrált energiapiacra** van szükség, olyan **átfogó irányítási kerettel**, amely összehangolja a nemzeti és uniós szintű célkitűzéseket, és biztosítja, hogy a határokon átnyúló és uniós vonatkozású döntéseket a megfelelő szinten hozzák meg. E célból a Bizottság 2026 elejéig **fehér könyvet fog kiadni a villamosenergia-piaci integráció elmélyítéséről**.

Emellett a **nemzeti energia- és klímaterveknek** olyan stratégiai beruházási tervekkel kell fejlődniük, amelyek előmozdítják a beruházások kiszámíthatóságát, a fogyasztói bizalmat, az innovációt és a tiszta technológiák piaci növekedését. A Bizottság javasolni fogja az irányítási rendelet felülvizsgálatát **az energiaunió és az éghajlat-politika irányításának**⁸⁴ egyszerűsítése, megerősítése és korszerűsítése érdekében, hogy felkészítse Európát a 2030 utáni időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretre. Emellett az olyan regionális kezdeményezések, mint a transzmediterrán energiaügyi és tisztatechnológiai együttműködési kezdeményezés, szerepet játszhatnak a tiszta technológiák gyártásának támogatásában.

Az energiaárak tagállamonként jelentősen eltérhetnek. Az energiaunió belüli koordináció fokozása és a villamosenergia-rendszer irányításának megerősítése érdekében a Bizottság **az energiaunióval foglalkozó munkacsoportot** hoz létre. A Bizottság, az érintett uniós szervek, a tagállamok és az érdekelt felek magas szintű képviselőiből álló munkacsoport szükség esetén megvizsgálja és meghatározza a technikai vagy szabályozási kiigazításokat, és rendszeresen jelentést tesz a Bizottság elnökének, az Európai Tanácsnak, az Energiaügyi Tanácsnak és az Európai Parlamentnek.

E munka támogatása érdekében a Bizottság nagyobb **hangsúlyt fog fektetni annak értékelésére, hogy a releváns kezdeményezések milyen következményekkel járnak az energia háztartások és vállalkozások számára való megfizethetőségére nézve**. A vonatkozó elemzések eredménye – lehetőség szerint külső szakértők bevonásával – megfelelően tükröződik majd az új jogalkotási kezdeményezések hatásvizsgálataiban és a meglévő jogszabályok felülvizsgálatában. Kiegészíti majd azokat az információkat, amelyeket a Bizottság kezdeményezéseinek hatásáról rendszeresen tesz közzé különböző jelentések, például az energiaunió helyzetéről szóló jelentés⁸⁵, valamint az energiaárakról és -költségekről szóló jelentések révén⁸⁶.

Tárgy	Teljes körű energiaunió
Hogyan?	A Bizottság a következő intézkedések meghozatalát tervezi: <ul style="list-style-type: none"> - az energiaunióval foglalkozó munkacsoport létrehozása, - fehér könyv közzététele a villamosenergia-piaci integráció elmélyítéséről, - az energiaunió irányításáról szóló rendelet felülvizsgálata, - a tiszta energiára vonatkozó beruházási stratégia, az aktualizált nukleáris indikatív program és a fúziós stratégia bemutatása, - a villamosítási cselekvési terv, az energiaágazat digitalizációjára és mesterséges intelligenciára vonatkozó stratégiai ütemterv, valamint a fűtési és hűtési stratégia előterjesztése.
Időpont	2025: az energiaunióval foglalkozó munkacsoport, a tiszta energiára vonatkozó beruházási stratégia és a nukleáris indikatív program. A többi kezdeményezés esetében 2027 közepéig .

⁸⁴ [Az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról szóló](#) (EU) 2018/1999 rendelet.

⁸⁵ Például [az energiaunió helyzetéről szóló 2024. évi jelentés](#) (COM(2024) 404 final).

⁸⁶ [Energiaárak és -költségek Európában – Európai Bizottság](#).

Hatás	<p>Mélyebb villamosenergia-piaci integráció a piac jövőbeli alakulásáról szóló párbeszéd elindítása és az energiaunióval foglalkozó munkacsoport létrehozása révén.</p> <p>Annak megelőzése, hogy amennyiben semmilyen intézkedésre nem kerül sor, a rendszer költségei jelentősen megemelkedjenek, 2040-ig akár 103 milliárd EUR-ra⁸⁷.</p> <p>A beruházások fellendítése és a költségek csökkentése a tőke kockázatmentesítése, azaz a beruházásokhoz kapcsolódó potenciális kockázatok csökkentése, a tervezéssel és a jelentéstétellel kapcsolatos adminisztratív terhek csökkentése, valamint a szakpolitikai döntéshozatal tagállami koordinációjának javítása révén, biztosítva a beruházási biztonságot 2040-re, a nemzeti energia- és klímatervek valódi beruházási tervekké alakításával.</p> <p>A villamosítás 2030-ig történő, 40 %-os felgyorsítása⁸⁸ a fűtési, a közlekedési és a hidrogénágazat villamosításából származó rugalmasság kihasználásával 2030-ra 32 milliárd EUR éves költségmegtakarítást eredményezhet az energiarendszerben⁸⁹. Az elektromos járművek kétirányú töltése önmagában 9,7 milliárd EUR megtakarítást eredményezhet⁹⁰.</p> <p>A fűtési és hűtési hatékonyság növelése a hővisszanyerés, az újrafelhasználás és a hőszivattyúk telepítésének fokozása révén. A hulladékhő hasznosításának az ipari folyamatokra és az energetikai szolgáltatásokra való kiterjesztése javíthatja a rendszer hatékonyságát és csökkentheti a költségeket. A hőszivattyúk szélesebb körű bevezetése és a jobb otthoni hatékonyság 2030-ig 60 milliárd EUR-val csökkentheti a fosszilis tüzelőanyagok behozatalára fordított kiadásokat, miközben enyhíti a más energiahordozók iránti keresletet és stabilizálja az árakat.</p> <p>A digitalizáció ösztönzése a villamosenergia-ágazat költségeinek csökkentése érdekében⁹¹, a hatékonyság növelése az üzemeltetés és a karbantartás terén 5 %-os, a villamosenergia-termelés terén 5 %-os és a hálózati veszteségek terén 5 %-os megtakarítással⁹².</p>
-------	--

III. pillér: A beruházások vonzása és a megvalósítás biztosítása

A helyben előállított, tiszta és minden európai fogyasztó számára megfizethető energián alapuló valódi energiaunióhoz a következő évtizedben jelentős beruházásokra és szilárd kormányzásra van szükség. E cselekvési terv gyors, közös megvalósításához erős politikai vezetésre és elkötelezettségre, valamint az energia-értéklánc valamennyi szereplőjének inkluzív szerepvállalására van szükség.

⁸⁷ [Redispatch and Congestion Management \(A teher-újraelosztás és a szűk keresztmetszetek kezelése\)](#); Közös Kutatóközpont, 2024. május.

⁸⁸ 2024-től a villamos energia az Európai Unió végsőenergia-fogyasztásának mintegy 23 %-át teszi ki. 2030-ra 32–33 % az energiarendszer PRIMES-t és POTEnCIA-t alkalmazó modellezésén alapul. A tartomány kiszámításához használt végsőenergia-fogyasztás megfelel az Eurostat fogalom meghatározásának (*nrg_ind_fecf*), azaz magában foglalja az ipart, a közlekedést, a háztartásokat, a szolgáltatásokat, a mezőgazdaságot és a hőszivattyúkból származó környezeti hőt, kivéve a nemzetközi légi közlekedést és a tengeri tartályhajókat.

⁸⁹ [Mission Solar 2040: Europe's Flexibility Revolution \(„Solar 2040” küldetés: Európa rugalmassági forradalma\)](#); SolarPower Europe, 2024. június.

⁹⁰ [Potential of a full EV-power-system-integration in Europe \(Az elektromos járművek villamosenergia-rendszerének teljes körű integrációjában rejlő lehetőségek Európában\)](#); A Fraunhofer ISE & ISI által készített T&E, 2024. október.

⁹¹ [Implications of digitalisation on future electricity market design \(A digitalizáció hatásai a villamosenergia-piac jövőbeli szerkezetére\)](#); Oxford Institute for Energy Studies, 2023. április.

⁹² [Strategic analysis and development plan design on digital transformation in the energy industry \(Stratégiai elemzés és fejlesztési terv kidolgozása az energiaágazat digitális átalakulásáról\)](#); Liu & Lu, 2021.

6. intézkedés: Az európai ipar számára megfizethető energiáról szóló háromoldalú szerződés létrehozása

A növekvő piaci bizonytalanság jelentős kihívásokat teremthet a projektfejlesztők számára, és késleltetheti vagy visszatarthatja a beruházásokat. Ennek ellensúlyozása érdekében a kormányok, az energiatermelők és az energiafogyasztó iparágak együtt kedvező beruházási környezetet teremthetnek a megfizethető és fenntartható energiarendszer és a versenyképes ipari ágazat számára, miközben biztosítják a minőségi munkahelyek megtartását és létrehozását, amint azt az antwerpeni nyilatkozat is hangsúlyozza.

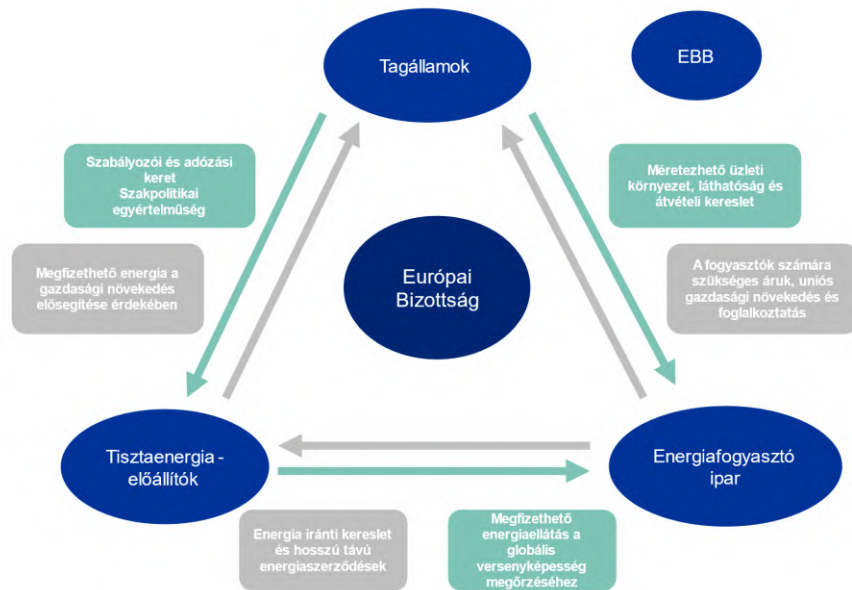
- ❖ **A tisztaenergia-termelőknek méretgazdaságosságra és a kereslet bizonyosságára van szükségük** a hosszú távú tervezés biztosítása érdekében, ami segít csökkenteni a befektetőket és a projektköltségeket érintő kockázatokat. Ez a bizonyosság az **ellátási lánc gyártói**, például a hálózati projektekhez használt alállomások vagy kábelek gyártói számára is előnyös lenne, lehetővé téve számukra, hogy új gyártási kapacitásokba fektessenek be Európában, és alacsonyabb árakat kínáljanak. Ez lehetővé tenné például a nagy volumenű nap- vagy tengeri szélerőenergia-projektek fejlesztői számára, hogy biztosítsák az ellátási láncokat, és alacsonyabb költségek mellett vásároljanak.
- ❖ **Az energiafogyasztó iparnak, és különösen az energiaigényes iparágaknak bizonyosságra van szükségük az energiaellátás és az árak tekintetében** ahhoz, hogy megtervezhessék termelésüket és olyan beruházási döntéseket hozhassanak, amelyek meghatározzák átalakulásukat. Az acéliparnak például hosszú távú bizonyosságra van szüksége a villamosenergia-ellátás és az árak tekintetében ahhoz, hogy beruházhasson a termelési folyamatok villamosításába. Cserébe az energiaigényes ipar hosszú távú szerződések megkötésével biztonságot nyújthat az energiatermelők számára az átvétel tekintetében.
- ❖ Az **EU és a tagállamok** kormányai **stabil szabályozási keretek és a beruházásokat megkönnyítő intézkedések** révén **csökkenthetik a kockázatokat**. A **kiszámíthatóság** a projektfejlesztők és az ellátási láncok szempontjából hozzájárul a beruházások kockázatmentesítéséhez, másrészt pedig a vállalkozások és a háztartások költségeinek csökkentéséhez. Úgy lehet például megvalósítani, hogy **kötelezettséget vállalunk** a tisztaenergia-projektekre vonatkozó **aukciók hosszabb távú, megbízható és részletes ütemtervének követésére**, és olyan **támogató pályázati tervek**re támaszkodunk, amelyek tükrözik a nettó zero iparról szóló jogszabály **rezilienciára, biztonságra és fenntarthatóságra vonatkozó elveit**.

E tekintetben az uniós szélerőenergia-termelési charta⁹³ és az uniós napenergia-termelési chartával⁹⁴ kapcsolatos tapasztalatok megmutatták, hogy hozzáadott értéket jelent az intézményi és gazdasági szereplők összefogása és közös fellépése a versenyképes értéklánc kiépítése érdekében a tiszta átállás kulcsfontosságú ágazataiban.

E tapasztalatokra építve a **megfizethető energiáról szóló, szélesebb körű háromoldalú szerződés egyesítheti ezeket a kötelezettségvállalásokat**, és olyan beruházási környezetet teremthet, amely valamennyi érdekelt fél számára támogatja a költséghatékony energiatermelést, a megbízható energiaellátást és a hosszú távú gazdasági növekedést.

⁹³ [Uniós szélerőenergia-termelési charta.](#)

⁹⁴ [Uniós napenergia-termelési Charta.](#)



4. ábra: Az európai ipar számára megfizethető energiáról szóló háromoldalú szerződés

Tárgy	Mégfizethető energiáról szóló háromoldalú szerződés a közszféra, beleértve a pénzügyi intézményeket, a tisztaenergia-fejlesztők és az energiafogyasztó ipar között.
Hogyan?	A széles körű háromoldalú szerződés: <ul style="list-style-type: none"> - kiszámíthatóságot és növekedést biztosít az energiatermelők számára, akiknek termelésük biztonságos lesz, valamint az energiavásárlók számára, akik megfizethető és stabil energiaellátásban részesülhetnek, - támogatja az ágazat üzleti modelljeit a Bizottság, az EBB és a tagállamok által nyújtott támogatásnak köszönhetően, amely lehetővé teszi számukra a beruházások kockázatmentesítését és a növekedést. <p>Ez bizonyos ágazatokra (pl. hidrogén, szintetikus üzemanyagok, akkumulátorok, tengeri szélenergia, napenergia, hálózatok) vonatkozó ágazati szerződéseket is magában foglalja.</p>
Időpont	2025
Hatás	Az átláthatóság, a láthatóság és a kiszámíthatóság növelése a termelők és az energiafogyasztó ipar számára, a beruházási döntések támogatása, valamint a költségek és az energiaárak csökkentése

IV. pillér: Felkészülés az esetleges energiaválságokra

A közelmúlt legsúlyosabb európai energiaválsága rávilágított arra, hogy az uniós szintű koordináció fontos szerepet játszik a belső piaci áremelkedések kezelésében. Az esetleges jövőbeli energiaválságokkal szembeni reziliencia növelése érdekében a tagállamoknak eszközökre van szükségük a hatékony fellépéshez, és meg kell erősíteniük az ellátásbiztonsági keretet, figyelembe véve a közelmúltbeli fejleményekből levont tanulságokat.

7. intézkedés: Az ellátásbiztonság garantálása az árstabilitás érdekében

A stabil energiaellátás kritikus fontosságú a gazdasági reziliencia, a megfizethető energiához való folyamatos hozzáférés és a szélsőséges áringadozások elkerülése szempontjából. Az energiaellátás geopolitikai feszültségek, kibertámadások, szándékos támadások vagy szélsőséges időjárási események által okozott zavarai mind veszélyeztetik a megfizethetőséget. Új szabályozási keretre van szükség az uniós energiarendszer rezilienciájának növelése és az energiaárak ingadozásának megfékezése érdekében.

Tárgy	Hozzájárulás az árstabilitáshoz egy olyan energiabiztonsági keret révén, amely figyelembe veszi az energiaválság során levont tanulságokat
Hogyan?	A Bizottság jogalkotási javaslatot fog előterjeszteni a jelenlegi uniós energiabiztonsági szabályozási keret felülvizsgálatára.
Időpont	2026 eleje
Hatás	Az energiaellátás mindenkori jobb elérhetősége és az ellátási stresszidőszakokra való jobb felkészültség segíthet csökkenteni az áringadozást és az árakat.

8. intézkedés: Felkészülés az árválságokra

A villamosenergia-irányelv és a földgázirányelv olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek lehetővé teszik a Tanács számára, hogy a Bizottság javaslatát követően árválságot hirdessen ki bizonyos kivételes válsághelyzeti körülmények fennállása esetén. Ezekben a helyzetekben a kereslet bizonyos órákban történő csökkentése központi szerepet játszik az energiaválságok hatásainak enyhítésében. A válságidőszakokon kívül már ma is tervezhetők és aktiválhatók **a csúcskereslet csökkentésére irányuló olyan rendszerek, amelyek keretében a szolgáltató fizet a fogyasztóknak, hogy bizonyos órákban csökkentsék a fogyasztásukat.** Több tagállamban szerzett tapasztalatok is mutatják, hogy a rendszerterhelés és a magas árak kivételes időszakaiban a fogyasztók hajlandók önként csökkenteni a keresletet.

Tárgy	Az árcsúcsok elkerülése az energiaválságok alatt
Hogyan?	A Bizottság iránymutatása a tagállamoknak a csúcskereslet csökkentését célzó rendszerek kidolgozásához és végrehajtásához azáltal, hogy pénzbeli ösztönzőket vezet be a fogyasztók számára. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek intézkedéseket kell bevezetniük és életbe léptetniük annak érdekében, hogy a csúcsidőszakokban csökkentsék az energiaigényt, és a keresletet egy későbbi pontra helyezték át.
Időpont	Folyamatban van, és az áremelkedések/rendszerstresszek idején alkalmazandó
Hatás	Alacsonyabb árak az energia iránti kereslet csúcsidőszakaiban, az áringadozás csökkentése és a végsőenergia-számlák féken tartása

Másodszor, azokban az esetekben, amikor a **hálózati szűk keresztmetszetek** súlyosan akadályozzák az energiaáramlást, szoros együttműködésre van szükség az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel és a nemzeti szabályozó hatóságokkal ahhoz, hogy **bizonyos helyzetekben** (pl. Délkelet-Európában 2024-ben tapasztalt regionális árválság) **ideiglenesen növeljék a rendelkezésre álló határkeresztező rendszerösszekötő kapacitásokat,** ezáltal biztosítva, hogy az energia eljusson a leginkább érintett területekre. **A karbantartási üzemszüneteket megfelelően össze kell hangolni** a belső energiapiacra belül, hogy elkerülhetők legyenek az ilyen üzemszünetek szomszédos tagállamokra gyakorolt szükségtelen hatásai.

Tárgy	Az olcsó villamos energiához való, határokon átnyúló hozzáférés javítása
Hogyan?	Együttműködés az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel és a nemzeti szabályozó hatóságokkal annak érdekében, hogy bizonyos helyzetekben biztosítsák a

	rendelkezésre álló határkeresztező kapacitások ideiglenes növelését , valamint a határokon átnyúló karbantartási üzemszünetek megfelelő koordinációját és tervezését a villamosenergia-áramlás korlátozásainak elkerülése érdekében
Időpont	Szükség esetén, pl. bizonyos regionális árválságok során
Hatás	Annak biztosítása, hogy válsághelyzetekben maximalizálják a villamos energia határokon átnyúló kereskedelmét a helyi áremelkedések enyhítése érdekében egyes piacokon

Végezetül, mivel az elkövetkező években várhatóan a földgáz marad a villamos energia árának fő meghatározója az EU-ban, a Bizottság készen áll arra, hogy támogassa a tagállamokat állami támogatási intézkedések kialakításában, hogy vészhelyzetekben lehetőségük legyen a szélsőséges áremelkedések és a kivételes árkörnyezetek kezelésére bizonyított modellek alapján annak érdekében, hogy a magas gázárak ne járjanak együtt magas villamosenergia-árakkal.

5. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS TOVÁBBI LÉPÉSEK

A megfizethető energiára vonatkozó cselekvési terv nyolc konkrét rövid távú intézkedést határoz meg annak érdekében, hogy **valódi energiaunió jöjjön létre a versenyképesség, a megfizethetőség, a biztonság és a fenntarthatóság érdekében**. Az átalakító erejű cselekvési terv megvalósításához valamennyi szereplő bevonására szükség lesz: i. az EU koordinációja az Európai Parlament és a Tanács jelentős támogatásával a hatékony és pragmatikus jogalkotási keret biztosítása érdekében, ii. a tagállamok szoros együttműködése az intézkedések helyszíni végrehajtása és annak biztosítása érdekében, hogy a tervben rejlő lehetőségek teljes mértékben megvalósuljanak a polgárok számára, iii. az érdekelt felek: iparunk és vállalkozásaink, munkavállalóink, innovátoraink és polgáraink aktív bevonása, és iv. a legmagasabb szintű politikai részvétel az energiaunióval foglalkozó munkacsoporton keresztül.

A **Bizottság az energiaunió helyzetéről szóló** jövőbeli jelentésekben **végrehajtja és nyomon követi** a cselekvési terv megvalósítása terén elért eredményeket, **és jelentést tesz** azokról. A Bizottság rendszeresen tájékoztatni fogja az Európai Parlamentet és az Energiaügyi Tanácsot az elért eredményekről, és megvitatja a hatásokat.

Roppant kihívásokkal állunk szemben. Azonban erősségeink is jelentősek. Együtt reziliens hálózatokat és a világ legintegráltabb energiahálózatát építettük ki. Erős gyártási bázist, magasan képzett munkaerőt, fejlett technológiákat és stabil szabályozási keretet alakítottunk ki. Céltudatosan előreléptünk a dekarbonizáció felé vezető úton, elválasztva gazdasági növekedésünket a szén-dioxid-kibocsátástól, és vezető szerepet vállaltunk a globális energetikai átállásban. **Ezek az erősségek lehetővé teszik az Európa előtt álló kihívások kezelését.**

Az pedig egyértelmű, hogy miért vállaljuk ezeket a kihívásokat. Az energia gazdaságunk és társadalmunk alapja. A GDP-kiadás kis töredékét teszi ki^{95,96}, de az egész gazdaságot

⁹⁵ Az uniós kormányok energiakiadásai GDP-jüknek csupán 1,1 %-át teszik ki.

(https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Government_expenditure_on_economic_affairs).

⁹⁶ 2000–2021-ben a fosszilis tüzelőanyagok bruttó behozatala átlagosan a teljes áruimport mintegy 20 %-át tette ki, ami az EU GDP-je 2,8 %-ának felel meg (az Eurostat 27 KN-kódra vonatkozó kereskedelmi adatai alapján).

irányítja. Működteti a vonatokat, amelyek elfuvaroznak minket, felmelegíti a házakat, amelyekben élünk, és aktiválja a gépeket, amelyek a nap mint nap használt árukat gyártják. Egyben az EU egyik alapköve is, még abból az időszakból, amikor a szén és az acél volt Európa újjáépítésének alappillére, amely támogatta gazdaságunk növekedését, és jobbra tette az európaiak mindennapi életét.

Az **energiatermelés** és az **energiapiacaink integrációja** mindig is alapvető fontosságú volt az **európai egység** szempontjából. Az Európai Szén- és Acélközösségtől az energiaunió fejlesztéséig az energia **kulcsfontosságú a gazdasági stabilitásunk szempontjából**, és az **uniós integráció motorja**. A **versenyképességi iránytű** által vezérelt és a **tisztaipar-megállapodást** támogató, a **megfizethető energiára vonatkozó cselekvési terv** lehetővé teszi számunkra, hogy kiaknázzuk erősségeinket, kibontakoztassuk az **energiaunióinkban rejlő valódi értéket**, és megerősítsük az EU elkötelezettségét egy olyan inkluzív energetikai átállás iránt, amelyben **egyetlen egyén vagy közösség sem marad le**.

I. MELLÉKLET: AZ INTÉZKEDÉSEK ÖSSZEFOGLALÁSA ÉS ÜTEMEZÉSE

Tárgy	Időpont	Ki
I. pillér: Az energiaköltségek csökkentése		
1. intézkedés: A villamosenergia-számlák megfizethetőbbé tétele		
Hatékonyabb hálózati díjak az energiarendszer költségeinek csökkentése érdekében Hatékonyabb hálózati díjak az energiarendszer költségeinek csökkentése érdekében	2025 második negyedéve	Európai Bizottság, tagállamok, nemzeti szabályozó hatóságok
A villamos energia alacsonyabb mértékű adóztatása és a nem energiaköltség-összetevők eltávolítása a számlákból	Az elfogadástól 2025 negyedik negyedéve	Tagállamok, az Európai Bizottság támogatásával
Annak lehetővé tétele a fogyasztók számára, hogy olcsóbb energiaszolgáltatókhoz férjenek hozzá, valamint az energiaszegénység kezelése	2025 harmadik negyedéve	Európai Bizottság, tagállamok, nemzeti szabályozó hatóságok
2. intézkedés: A villamosenergia-ellátás költségeinek csökkentése		
A kiskereskedelmi villamosenergia-számlák függetlenítése a magas és ingadozó gázáraktól	2025 második negyedéve (EBB) és 2025 negyedik negyedéve (CfD-iránymutatás)	Európai Bizottság, EBB, tagállamok
Az engedélyezési idő csökkentése a gyorsított energetikai átállás érdekében	Az elfogadástól kezdve és a 2025–2026-os	Európai Bizottság, tagállamok, illetékes nemzeti hatóságok

[Az Európa 2040-re vonatkozó éghajlat-politikai céljáról szóló bizottsági közleményt kísérő hatásvizsgálati jelentés \(SWD\(2024\) 63 final, 3/5. rész\).](#)

	időszakban	
A hálózatok bővítésének, korszerűsítésének és digitalizálásának felgyorsítása	2026 első negyedéve	Európai Bizottság, tagállamok, átvitelrendszer-üzemeltetők
A rendszer rugalmasságának növelése a tárolás és a keresletoldali válasz bevezetése révén	Az elfogadástól 2025 második negyedéve (állami támogatás keretrendszer) 2026 első negyedéve (a keresletoldali válaszra vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat)	Európai Bizottság, tagállamok
Iránymutatás a kiskereskedelmi szerződések rugalmassága díjazásának előmozdításáról	2025 negyedik negyedéve	Európai Bizottság, tagállamok
3. intézkedés: A gázpiacok javítása a tisztességes energiaárak érdekében		
Tisztességes verseny biztosítása a gázpiacokon	2025 negyedik negyedéve	Európai Bizottság, tagállamok, ACER, ESMA, nemzeti szabályozó hatóságok
Az EU vásárlóerejének kiaknázása jobb földgáz-importálási feltételek elérése érdekében	2025 első és második negyedéve	Európai Bizottság nemzetközi partnerekkel
4. intézkedés: Energiahatékonyság: energiamegtakarítások elérése		
Európai dimenziójú hatékonysági piac	2025 harmadik és negyedik negyedéve	Európai Bizottság, EBB, pénzügyi intézmények, energiahatékonysági iparágak
Hatékonyabb készülékekhez és hosszabb élettartamú termékekhez való hozzáférés biztosítása a fogyasztók számára	Az elfogadástól	Európai Bizottság, tagállamok, nemzeti piacfelügyeleti és vámhatóságok
II. pillér: Valódi energiaunió kiépítése		
5. intézkedés: Az energiaunió kiteljesítése		
Az energiaunióval foglalkozó munkacsoport létrehozása	2025	Európai Bizottság, tagállamok, érintett uniós szervek, szakértők
A beruházási hiány kezelése és a magántőke mozgósítása	2025 második negyedéve	Európai Bizottság, EBB, InvestEU
Integráltabb energiapiac kiépítése		Európai Bizottság, tagállamok, EP és

		éreldekelte felek
Beruházási biztonság és egyszerűsítette irányítási rendszer biztonsitása a szilárd energiaunió érdekelében	2026-tól 2027 közepéig	Európai Bizottság
A villamosítás fokozása		Európai Bizottság, tagállamok
A digitalizáció és a mesterséges intelligencia használatának fokozása az energiaágazatban		Európai Bizottság
Dekarbonizáció és a fűtési és hűtési ágazat integrálása, lehetővé téve a gáz helyettesítését		Európai Bizottság, tagállamok
III. pillér: A beruházások vonzása és a megvalósítás biztonsitása		
6. intézkedés: Az európai ipar számára megfizethető energiáról szóló háromoldalú szerződés		
A megfizethető energiáról szóló háromoldalú szerződés	2025	Európai Bizottság, tagállamok, EBB, energiatermelők és ipar
IV. pillér: Felkészülés az esetleges energiaválságokra		
7. intézkedés: Ellátásbiztonság az árstabilitás érdekelében		
Hozzájárulás az árstabilitáshoz a célnak megfelelő energiabiztonszági keret révén	2026 eleje	Európai Bizottság
8. intézkedés: Felkészülés az árválságra		
Az árcsúcsok elkerülése az energiaválságok alatt	Energiaválságok idején	Európai Bizottság, tagállamok, átvitelrendszer-üzemeltetők
A megfizethető villamos energiához való, határokon átnyúló hozzáférés javítása	Energiaválságok idején	Európai Bizottság, nemzeti szabályozó hatóságok, átvitelrendszer-üzemeltetők